Azg Ազգ

26 ՕԳՈՍՏՈՍ 2005 ՈՒՐԲԱԹ 151 (3317)

Գրադարան ՀՅԴ Արամ Մանուկյան

Նավթի գների նոր ռեկորդ Նյու Յորքում

Նյու Յորքի ապրանքային բորսայում երեկ էլեկտրոնային սակարկության ժամանակ մեկ բարել նավթի գինը հասել է 68 դոլար ռեկորդային մակարդակի: Բլումբերգ գործակալությունը նշում է, որ հերթական թանկացման պատճառն այն երկյուղներն են, թե արեւադարձային փոթորիկները Մեխիկական ծոցում նավթահանույթի ընդհատումներ կառաջացնեն:

Բացի դրանից, նախօրեին հրապարակվել էին մսպհոգիչ տվյալներ ԱՄՆ-ի եւ ՉԺՀ-ի ներքին կացության վերաբերյալ: ԱՄՆ-ում նվազել են բենզինի պաշարները, իսկ Չինաստանի զարգացող տնտեսությունն սպիտում է ավելացնել նավթի ներմուծումը: Միայն հուլիսին չինացիները 11,1 մլն տոննա նավթ են ներմուծել:

Ճապոնիայում վերջին մեկ տարում նավթի ներմուծումը չի նվազել, չնայած հեղուկ վառելիքի զգալի թանկացմանը: Այս տարի արեւադարձային փոթորիկներն ԱՄՆ-ի հարավում լրջորեն խաթարեցին նավթահանույթի եւ նավթավերամշակման արդյունաբերության աշխատանքը եւ հանգեցրին նավթի գնի կտրուկ բարձրացման:

Իրավաբան եւ տնտեսագետ դառնալ ցանկացողների թիվն ավելի է մեծացել

Իսկ լավագույն դիմորդները դարձյալ Սյունիքի, Լոռու, Տավուշի, Շիրակի մարզերից են

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Մինչ Երեւանի պետական համալսարանի գլխավոր մասնաշենքի դիմաց երեկ կեսօրին հավաքված դիմորդներն ու նրանց ծնողները սպասում էին ցուցակներին, կրթության եւ գիտության նախարար **Սերգո Երիցյանը** համալսարանի համակարգչային կենտրոնում հրավիրած մամլո ասուլիսում հայտնեց այս տարվա բուհական ընդունելության քննությունների վերջնական արդյունքները: Եվ այսպես, մայրաքաղաքի եւ մարզերի բուհերում քննություններ են հանձնել 17 հազար դիմորդներ, դիմումների աճ է նկատվել հումանիտար ֆակուլտետներում՝ փիլիսոփայություն, իրավագիտություն, սոցիոլոգիա, անգլերեն, գերմաներեն, ֆրանսերեն, թուրքերեն, ինչպես նաեւ բնական գիտությունների ֆակուլտետներում՝ կիրառական քիմիա, կենսաբանություն, կենսաֆիզիկա, կենսաքիմիա: Փաստորեն, նախորդ տարվա համեմատ նվազել է ֆիզիկամաթեմատիկական, ինչպես նաեւ ճարտարագիտական մասնագիտություններ ունեցող բուհերի դիմորդների թիվը:

Իրավաբանական եւ տնտեսագիտական ֆակուլտետներն այս տարի դարձյալ ամենաթեժ գծում են եղել: Նախարարի կարծիքով, վերջինիս ուսանողներն ավելացել են ի հաշիվ ֆիզիկամաթեմատիկական մասնագիտությունների դիմորդների նվազման:

Տես էջ 2

ԿԱՅՍԵ

Նախագահների հավաք Թաթարստանում

Քոչարյանը եւ Ալիեւը կհանդիպեն վաղը

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Այս տարվա մարտի 25-ին Վլադիմիր Պուտինը Երեւանում հայտարարեց, որ ԱՊՀ-ն ընդամենն «օգտակար ակումբ» է եւ «գործնական հարցերի լուծման լավ հրապարակ», պետք չէ չափազանց մեծ ակնկալիքներ ունենալ, այլապես հիասթափությունն անխուսափելի կլինի: «Եթե ինչ-որ մեկն ԱՊՀ-ից հատուկ ձեռքբերումներ է սպասում տնտեսական, քաղաքական, ռազմական համագործակցության բնագավառներում, ապա, բնականաբար, դա չի եղել, որովհետեւ չէր էլ կարող լինել», նշել էր Պուտինը եւ հավելել՝ «ԱՊՀ-ն, անկասկած, պետք է պահպանել»:

Դեռեւս պահպանվող այս կառույցին անդամակցող երկրների նախագահներն այսօր հերթական անգամ հանդիպելու են Թաթարստանում: Այս անգամ նրանք քննարկելու են «ԱՊՀ կառույցների բարեփոխման եւ կատարելագործման վերաբերյալ առաջարկությունները, հումանիտար ոլորտում ԱՊՀ անդամ երկրների փոխգործակցության հարցերը»:

Բացի այդ, նախագահները կմասնակցեն Կազանի հիմնադրման 1000-ամյակին նվիրված տոնական միջոցառումներին:

Տես էջ 2

Սեպտեմբերի 4-ին ադրբեջանական ընդդիմությունը կսկսի զանգվածային միջոցառումներ

ԲԱՔՈՒ, 25 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Սեպտեմբերի 4-ից «Ազադլըգ» ընտրական դաշինքի մեջ մտնող կուսակցությունները կսկսեն զանգվածային միջոցառումներ Ադրբեջանի տարբեր շրջաններում: Այս մասին «Թրենդին» հայտնել է «Ազադլըգ» դաշինքի մեջ մտնող Ադրբեջանի ժողովրդական ճակատ (բարեփոխականներ) կուսակցության մամլո ծառայության ղեկավար Իսակ Ավեզօղլին: Նա նկատել է, որ սեպտեմբեր-հոկտեմբերին «Ազադլըգ» դաշինքի զանգվածային ակցիաները կընդգրկեն հանրապետության բոլոր շրջանները: «Մեր հիմնական կարգախոսը կապված կլինի ժողովրդավարական եւ թափանցիկ ընտրություններ անցկացնելու պահանջի հետ», ընդգծել է Ի. Ավեզօղլին՝ նշելով, որ զանգվածային միջոցառումների ծրագիրը պատրաստվել է «Ազադլըգ» դաշինքի մեջ մտնող կուսակցությունների շրջանային մասնաճյուղերի ուժերով: Ավեզօղլին հայտնել է, որ համապատասխան շրջանային գործադիր իշխանություններին արդեն դիմումներ են հղվել բողոքի ցույցերի անցկացման վերաբերյալ: Վերջում ԱԺՃԿ մամլո ծառայության ղեկավարը նկատել է, որ անկախ Ադրբեջանի շրջանների գործադիր իշխանությունների ղեկավարների որոշումից «Ազադլըգ» դաշինքի կողմնակիցները մտադիր են անպատճառ անցկացնել հանրահավաքներ:

Վարդան Օսկանյանը վրաերթի համար մեղքը վերցնում է իր վրա

• Պարոն նախարար, մի քանի օր առաջ ճանապարհատրանսպորտային պատահարի հետեւանքով Ամիրյան-Մատոց խաչմերուկում ԱԳՆ հերթապահ ավտոմեքենան վրաերթի է ենթարկել Երեւանի մի բնակչի, որը փոխադրվել է հիվանդանոց: Հերթապահ ավտոմեքենայի ղեկին եղել է Ձեր տղան: Ի՞նչ մեկնաբանություն կտայիք պատահարին:

Կատարվածի ամբողջական պատասխանատվությունը եւ մեղքը ես վերցնում եմ ինձ վրա, քանի որ ավտոմեքենայի օգտագործման թույլտվությունը եղել է իմ գիտությամբ եւ հանձնարարությամբ: Երբեմն, ոչ շատ հաճախ, ուշ ժամերին կամ հանգստյան օրերին ինքս կամ իմ թույլտվությամբ տղաս է վարում ինձ կցված հերթապահ մեքենան: Սակայն այս պատահարը ցույց տվեց, որ նման հարցերում ես պետք է ավելի շրջահայաց լինեմ:

Այս պահին մեզ ամենաշատ հուզողը տուժած երիտասարդի՝ Կարենի առողջական վիճակն է: Բարեբախտաբար բժիշկներն այն գնահատում են բավարար, վնասվածքը ծանր չէ, եւ հույս ունենանք, որ Կարենը շուտով կապաքինվի: Մենք հետեւում ենք Կարենի խնամքին, տղաս մի քանի անգամ արդեն այցելել է նրան:

Իհարկե, սա ցավալի պատահար է, որից դժբախտաբար տուժել է փողոցի երթեւեկելի մասում ավտոմեքենայի առջեւ հանկարծ հայտնված հետիոտնը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ՀԱՍԱՐՈՍ

Կանադայի հոգեւոր առաջնորդների այցը Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին

Օգոստոսի 25-ին, Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հրավերով եւ Կանադայի հայոց թեմի առաջնորդ Տ. Բագրատ եպս. Գալստանյանի նախաձեռնությամբ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածին է ժամանել Կանադայի հոգեւոր առաջնորդների պատվիրակությունը հայոց գրերի գյուտի 1600-ամյակի առիթով: Պատվիրակության կազմում են Կանադայի Հոկն ոտղապատ եկեղեցու մետրոպոլիտ Սոտերիոս արքեպիսկոպոսը, Կանադայի Կաթոլիկ եպիսկոպոսների կոնֆերանսի նախագահ եւ Ս. Զոնի արքեպիսկոպոս կարդինալ Բրենդն Օբրայենը, Կանադայի Անգլիկան եկեղեցու պետ արքեպիսկոպոս Էնդրյու Յաթչիսոնը եւ Կանադայի եկեղեցիների խորհրդի նախագահ Ռիչարդ Շնայդերը:

Օգոստոսի 25-ից մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը պատվիրակությունը կշրջի Հայաստանի տարբեր ուխտավայրերով, մանրամասն կծանոթանա հայ եկեղեցու ներկայիս գործունեությանը: Նախատեսվում են հանդիպումներ ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահի, ՀՀ արտգործնախարարի եւ ՀՀ ԳԱԱ նախագահի հետ:

Գարեգին Բ կաթողիկոսը Զավախք չի այցելի

ԵՐԵՎԱՆ, 25 ՕԳՈՍՏՈՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի մամլո ծառայության ղեկավար Վահրամ Քահանա Մելիքյանը հերքել է Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի՝ Զավախք կատարելիք այցելության մասին լուրը: Նա նշել է, որ նման բան չի նախատեսվում:

Նախորդ օրը «Ա-Ինֆո» գործակալությունը լուր էր տարածել (**«Ազգը»** նույնպես հրապարակել էր լուրը), ըստ որի հոկտեմբերի 1-ին Վեհափառ Հայրապետը կայցելի Զավախք:

Ինչպիսին կլինի եւ երբ կկառուցվի օդանավակայանի նոր շենքը

Ներդրումների ընդհանուր ծավալը կլինի 230 մլն դոլար

ԱԲԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Զվարթնոց» օդանավակայանի նոր շենքի կառուցման մաստր-պլանի առաջին փուլը երեկ հաստատել է կառավարությունը: Այդ մասին հայտնեց քաղաքացիական ավիացիայի գլխավոր վարչության (ՔԱԳՎ) պետ Արսյոն Մովսիսյանը: Նա հայտնեց, որ օդանավակայանի կառավարիչը («Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» ընկերությունը) փոփոխություններ է առաջարկել նախկին մաստր-պլանի մեջ, ինչը պայմանավորված է եղել ուղեւորահոսքի՝ սպասվածից ավելի աճով: Նախատեսված 7 տոկոսի փոխարեն անցյալ տարի այն կազմել է 23,6 տոկոս: Սպասարկված ուղեւորների թիվը կազմել է 1 մլն 89 հազար: Ուղեւորների վերոնշյալ թիվը կառավարիչ ընկերությունն ակնկալել է ունենալ 2008 թ.-ին, կառավարությունը՝ 2011 թ.-ին, KPMG աուդիտորական ընկերությունը՝ 2018 թ.-ին: Սակայն տարանցիկ փոխադրումների ծավալն, ըստ վարչության պետի, այդ ցուցանիշի մեջ չնչին է: Այդուհանդերձ, 2030 թ.-ին նախատեսված է հասնել 2 մլն ուղեւոր ցուցանիշին:

Արսյոն Մովսիսյանը տեղեկացրեց, որ նոր օդանավակայանի շինարարության ժամանակ կներդրվեն նոր տեխնոլոգիաներ՝ սեյսմամեկուսիչ բարձիկներ, պլաստմասսայե գնդիկներով միջնորմներ, անվտանգության բարձրակարգ համակարգ, որը հնարավորություն կտա մասնահետքով պարզել մարդու ինքնությունը եւ 90 էկրաններով իրականացնել օդանավակայանի հսկողությունը:

Ինչ վերաբերում է մաստր-պլանին, ապա այնտեղ կատարված ամենակարեւոր փոփոխությունը վերաբերում է ներդրումներին: Եթե նախկինում խոսք էր գնում ընդհանուր առմամբ 84 մլն դոլարի ներդրումների մասին, ապա, ըստ նոր նախագծի, դրանց ընդհանուր չափը կլինի 230 մլն դոլար: Այդ ներդրումները պետք է կատարվեն մինչեւ 2030 թ.-ը:

Առաջին փուլում, որը կավարտվի 2007 թ.-ին, կներդրվի 105 մլն դոլար: Այս փուլում կկառուցվի նոր համալիրի երկհարկանի շենքը եւ հնարավորություն կլինի նրա երկրորդ հարկն օգտագործել որպես ժամանման սրահ՝ օդանավակայանի հին շենքի հետ: Ըստ վարչության պետի, արդեն այս տարեվերջին կամ եկող տարվա սկզբին շինարարությունը կավարտվի, իսկ մինչեւ եկող տարվա վերջ ժամանման սրահը պատրաստ կլինի: Մեկնման սրահը պատրաստ կլինի 2007 թ. վերջին:

Երկրորդ փուլն ընդգրկում է 2008-2020 թթ.-երը: Այդ ժամանակ նախատեսվում է ներդնել եւս 104 մլն դոլար: Այդ ընթացքում կկառուցվի նաեւ երկրորդ մեկնման սրահը, եւ ուղեւորի սպասարկման ամբողջ գործընթացը կտեղափոխվի այնտեղ:

Երրորդ փուլում՝ 2021-2030 թթ. կներդրվի 21 մլն դոլար պահպանման ծախսերի համար:

Տես էջ 2

ԸՆԹԱՑԻԿ

Դատավարություն, ուր մերժվում է տուժողի ձայնագրությունը

Երեխա կամ տուն՝ պահանջում է եհովական մայրիկը

Արդեն տասներորդ ամիսն է, ինչ Աջափնյակ-Դավիթաշեն համայնքների առաջին ատյանի դատարանում քննվում է մի հարց՝ զրկե՞լ Եհովայի վկաներ աղանդի անդամ Անահիտ Հարությունյանին ծնողական իրավունքից, թե՞ համարել, որ կրոնական տոտալիտար այդ աղանդին հարող մայրիկը պիտի պահպանի ծնողական իրավունքը նախկին ամուսնու ընտանիքում սեփական կամքով հաստատված եւ արդեն խաղաղ ապրող իննամյա տղայի նկատմամբ:

Տեւական ընդմիջումից հետո վերջերս նիստերը վերսկսվել են դատավոր Ելենա Դանիելյանի նախագահությամբ, որը նաեւ Աջափնյակ եւ Դավիթաշեն համայնքների առաջին ատյանի դատարանի նախագահն է (ի դեպ, երեկվա մեր տեղեկատվության մեջ տիկին Ելենա Դանիելյանի ազգանունը թյուրիմացաբար սխալ էինք տպել, որի համար ներողամտություն ենք հայցում): Երեկ շարունակվեց դատական նիստը, որն սկսվեց եւ ավարտվեց հայցվոր կողմի մի շարք միջնորդություններով ու դրանց մերժմամբ, բացառությամբ վերջինի: Հետաքրքրական է, որ դատավոր Ել. Դանիելյանը մերժում էր այնպիսի միջնորդություններ, որոնք կարող էին հավելյալ եւ կոնկրետ պարզաբանումներ ու լույս սփռել ճշմարիտ վճռի ճանապարհին: Մասնավորապես մերժվեց Անահիտ Հարությունյանի եւ որդու՝ ութուկեսամյա Արամիկի միջեւ կայացած խոսակցության ձայնագրությունը որպես ապացույց գործին կցելու վերաբերյալ միջնորդությունը այն պատճառաբանությամբ, թե պատասխանող կողմը դեմ է ձայնագրության հրապարակմանը, չնայած ձայնագրությունը կատարվել էր պատասխանողի գիտությամբ եւ համաձայնությամբ: Մինչդեռ, հայցվորի ներկայացուցիչ, փաստաբան Ռ. Տեր-Վարդանյանը ռեալիկի կարգով մեջբերեց մերժված ձայնագրության մի հատված, ուր երեխան լաց լինելով եւ բղավելով մորն ասել է. «Ինձ չկոնես, քեզ չե՛մ ուզում, գնա՛»:

Հայցվոր կողմի միայն մի օրինական հնարք փրկեց Արամիկին դատավորի բացասական վճռից, որը ամրագրված է «Ընտանեկան օրենսգրքի» 60-րդ հոդվածով: Ըստ դրա, ծնողական իրավունքից զրկելու մասին հայցերը պետք է ընթանան երեխայի բնակության վայրի թաղապետարանի խնամակալության ու հոգաբարձության հանձնաժողովի պարտադիր մասնակցությամբ, ինչը չէր պահպանվել նախորդ երեք դատական նիստերի ընթացքում: Ճիշտ է, տվյալ դեպքում Քանաքեռ-Զեյթուն համայնքի համապատասխան հանձնաժողովի բացակայությունը դատավորը պատճառաբանեց «շտապ զբաղվածությամբ», սակայն դա բացակայությունը հարգելի համարելու հիմք չէ:

Ինչեւէ, դատական նիստն ընդմիջվեց մինչեւ օգոստոսի 30-ը:

Մի ոչ պակաս էական հանգամանք եւս: Պարզվեց, որ դատական նիստերից մեկի ժամանակ նիստի նորանշանակ դատավորը կողմերին առաջարկել էր հաշտության համաձայնագիր ստորագրել առ այն, որ հայցվորը հրաժարվի իր հայցից, պայմանով, որ երեխան բնակվի հոր հետ իր կամքի համաձայն, իսկ պատասխանողը չխոչընդոտի, մինչեւ որ երեխան տասը տարին լրանալուց հետո ինքը որոշի, թե ո՞ւմ հետ է ցանկանում ապրել (օրենքը նախատեսում է երեխայի այս իրավունքը): Հայցվորի փաստաբանը տագնապով պատմեց, որ ինքը ցնցված է եղել պատասխանողի պայմանից: Այն է՝ թող երեխայի հայրն ինձ համար 28 000 դոլարանոց բնակարան գնի Երեւանում, հաշվեմ երեխայի հոր հետ ապրելու փաստի հետ: «Պատասխանողը բացարձակ չի հետաքրքրվում իր երեխայի ճակատագրով, ասում է փաստաբանը, նրա միակ ցանկությունն է իր կրոնական կազմակերպության մեջ առաջավոր դիրք բռնելու համար հասնել Ամերիկա, որի համար նա պետք է դեսպանատանը ցույց տա փաստաթուղթ, որ Հայաստանում է թողնում անշարժ գույք՝ իր ցանկացած 28 000 դոլարանոց բնակարանը կամ երեխա: Կարծում եմ, որ բնակարան ունենալը նրա համար ավելի կարեւոր է, քան երեխան եւ նրա առողջությունը, մանավանդ որ ժամանակին Արամիկի հայրիկը գնել էր երկու սենյականոց բնակարան եւ առաջարկել պատասխանողին երեխայի հետ բնակվել այնտեղ: Սակայն Ա. Հարությունյանը, հաշվի չառնելով երեխայի առողջական վիճակը, կտրականապես հրաժարվել է, պատճառաբանելով, թե տունն իր անունով չէ: Մի՞թե սա մոր վերաբերմունք է»:

ՍՈՒՍԱՆՆԱ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Իրավաբան եւ տնտեսագետ դառնալ ցանկացողների թիվն ավելի է մեծացել

1-ին էջից

Քննությունների լարվածության մասին խոսելիս նախարարը նշեց, որ անբավարար գնահատականները շատ են եղել հատկապես անգլերեն գրավոր քննությունից՝ 29 տոկոս, նախորդ տարի եղել էր 16 տոկոս, ինչպես նաեւ ընդհանուր պատմությունից՝ 44 տոկոս:

Ցածր գնահատականներ են գրանցվել հատկապես հայոց լեզու եւ գրականություն, հայոց պատմություն առարկաներից, դրանց բանավոր քննություններից ոչ մի դիմորդ 20 միավոր չի ստացել: Անգլերենի եւ հայերենի գրավոր քննությունների ցածր գնահատականների գլխավոր պատճառը նախարարը համարեց քննական տեստերի հնացած լինելը, ինչը չի հաջողվել նորացնել այս տարի:

Բարձր գնահատականների իջեցում է նկատվել նաեւ մաթեմատիկա առարկայից, այստեղ եւս 20 միավոր չի գրանցվել, սակայն ավելացել է 16-18 միավորների տիրույթը, նույն պատկերն է ունեցել նաեւ ֆիզիկայի քննությունը:

Այս քննաշրջանի ամենամեծ հաջողությունը Երիցյանը համարեց բողոքարկումների նկատելի կրճատումը մոտ 60 տոկոսով. եթե անցած տարի բողոքարկվել է 2066 աշխատանք, այս տարի՝ 1316: Նախարարի կարծիքով, դրա հիմնական պատճառը բողոքարկվող աշխատանքների գնահատականների իջեցումն էր, օրինակ, 210 աշխատանքից 9-ի գնահատականներն իջեցվել են, կրկնակի բողոքարկումները եւս նվազել են:

Առաջադիմության առումով առաջին տեղում են եղել մարզերի դիմորդները, բավականին բարձր է եղել նույնիսկ անգլերենի նրանց իմացությունը: «Թվում էր, թե մայրաքաղաքի դիմորդները պետք է փայլեին անգլերենի գրավոր քննությունից,

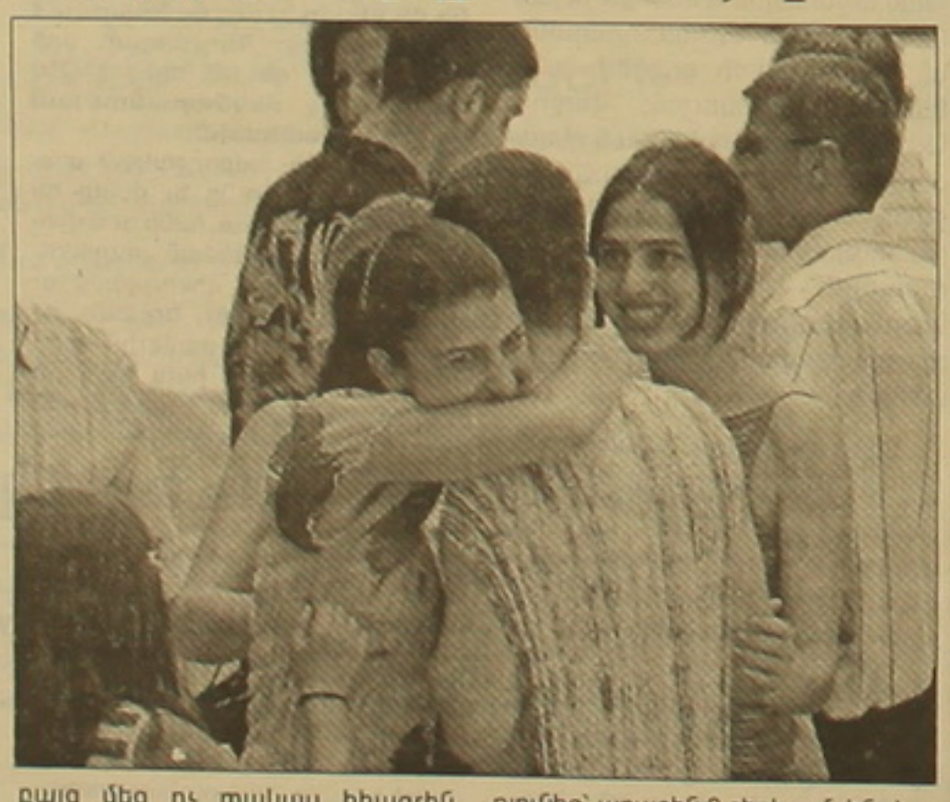

բայց մեզ ոչ պակաս հիացրին նաեւ մարզերի դիմորդները: Ճիշտ է, առաջատարը Երեւանն էր՝ 46,84 տոկոս, սակայն երկրորդ տեղում Լոռու մարզն է, երրորդ տեղում՝ Սյունիքը», ասաց նա:

Նախարարը չցանկացավ նշել, թե որ մարզերի դիմորդներն են ստացել ամենացածր գնահատականները, որովհետեւ դրանից «մարզերը վիրավորվում են»: Առաջադիմության հարցերը, նրա ասելով, առանձին ուսումնասիրության ու վերլուծության նյութ են իրենց համար:

Մաթեմատիկայի քննությունից բարձր գնահատականներ են ստացել Երեւանի (12 տոկոս), Կոտայքի մարզի (10), Լոռու մարզի (9 տոկոս) դիմորդները:

Հայոց լեզվի գրավոր քննությունից առաջին տեղում Լոռու մարզն է, երկրորդում՝ Երեւանը, երրորդում՝ Շիրակի մարզը, իսկ հայ ժողովրդի պատմությունից՝ առաջին 3 տեղերում են Վայոց ձորը, Շիրակի մարզը եւ Սյունիքը:

«Սա նշանակում է, որ թեպետ մեր դպրոցներում այսօր ունենք բազում խնդիրներ ու դժվարություններ, բայց հանրապետության քաղաքների եւ գյուղերի դպրոցները ի վիճակի են բուհերի համար բարձր գիտելիքներ ունեցող աշակերտներ պատրաստել: Բարձր գնահատականներ են ստացել Լոռու մարզի Թեղուտ, Տավուշի մարզի Բերդավան, Շիրակի մարզի Մաստարա, Սյունիքի մարզի Դավիթ Բեկ գյուղերի աշակերտները: Բարձր գնահատականների լայն աշխարհագրությունը մեզ մղում է որոշակի եզրահանգումներ անելու, քանի որ սրանով դրվեց մրցակցային կրթության հիմքը: Մեկ տարի հետո հայտնի կդառնա, թե ո՞ր ուսանողը կպահպանի անվճար սովորելու իր իրավունքը, եւ ո՞րն իր տեղը կզիջի իրենից ավելի լավ սովորողին»:

Նախագահների հավաք ...

1-ին էջից

Արտաքին քաղաքական տարբեր առաջնահերթություններ որդեգրած նախկին խորհրդային 12 հանրապետություններ միավորող այս ակումբն անցնող 15 տարիներին ընդունել է մոտ 3 հազար որոշումներ, որոնց բացարձակ մեծամասնությունը մնացել է թղթի վրա: Ավելին, նույն կազմակերպությանն անդամակցող պետություններից երկուսը՝ Հայաստանն ու Ադրբեջանը փաստացի պատերազմի մեջ են, Վրաստանը խոր հակասություններ ունի ԱՊՀ «ողնաշարը» համարվող Ռուսաստանի հետ: Լուրջ տարաձայնություններ կան Մոլդովայի եւ Ռուսաստանի, Վրաստանի եւ Բելառուսի, Ուկրաինայի եւ Ռուսաստանի միջեւ:

Այդուհանդերձ, Հայաստանի համար ԱՊՀ-ի գագաթաժողովները կարեւորվում են նրանով, որ հանրապետության ղեկավարը մի շարք երկկողմ հանդիպումներ է ունենում իր գործընկերների հետ: «ԱՊՀ-ն գործնական հարցերի լուծման լավ հարթակ է: Մենք պետք է ուրախ լինենք, որ ունենք նման հարթակ, որովհետեւ համագործակցության երկրների միջեւ փոխհարաբերությունների մակարդակը եւ ծավալն իրականում մեծ են, միշտ առկա են քննարկումների ու կոնկրետ որոշումներ ընդունելու լուրջ թեմաներ եւ խնդիրներ: ԱՊՀ յուրաքանչյուր գագաթաժողովում ես հանդիպում եմ առնվազն երեք գործընկերների հետ, եւ դա տալիս է իր պտուղները», նկատել էր նախագահ Քոչարյանը Պուտինի հետ տված երեւանյան մամուլի ասուլիսում:

Հայաստանի եւ Ադրբեջանի համար ԱՊՀ-ն եղել է այն ֆորումը, որի շրջանակներում տեղի են ունեցել երկու երկրների ղեկավարների տասնյակ հանդիպումներ: Կազանում էլ են հանդիպելու, եւ այս գագաթաժողովը Հայաստանի, Լեռնային Ղարաբաղի ու Ադրբեջանի համար կարեւորվում է հենց Ռոբերտ Քոչարյան-Իլհամ Ալիեւ բանակցություններով: Նախագահների հանդիպումը նախատեսված է օգոստոսի 27-ին:

Հիշեցնենք, որ օգոստոսի 24-ին Մոսկվայում ղարաբաղյան բանակցությունների ներկա փուլը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահների մասնակցությամբ քննարկել են արտգործնախարարներ Վարդան Օսկանյանը եւ Էլմար Մամեդյարովը: Եթե համանախագահների հուլիսյան այցի նախօրեին նախագահների կազանյան հանդիպումից սպասելիքները չափավոր լավատեսական էին, ապա այժմ դրան փոխարինել է թերահավատությունը: Համենայն դեպս, ադրբեջանական կողմը բանակցություններում բեկում չի ակնկալում:

Ինչպիսին կլինի եւ երբ կկառուցվի օդանավակայանի նոր շենքը

1-ին էջից

Արսյոմ Մովսիսյանը նշեց, որ, ամենայն հավանականությամբ, կառավարիչը կհամաձայնի նոր բնակելիներ կառուցել օդանավակայանին մոտ գտնվող 2 բարձրահարկ շենքերի եւ 2 հանրակացարանների բնակիչների համար: Դա կարվի օդանավակայանի եւ բնակիչների անվտանգության ապահովման նպատակով, եւ 15 հազար քմ բնակելի տարածքի կառուցման դեպքում ավելի լավ պայմաններ կապահովվեն բնակիչների համար:

«Ինչո՞վ է պայմանավորված ուղեւորահոսքի նման աննախադեպ աճը» մեր հարցին պատասխանելով Արսյոմ Մովսիսյանն այն կարծիքը հայտնեց, որ զբոսաշրջության զարգացումն այստեղ կարեւոր նշանակություն է ունեցել: Ըստ նրա ներկայացրած տվյալների, 2004 թ.-ին առավել մեծ աճ է արձանագրել դեպի Եվրոպա եւ Մերձավոր Արեւելքի երկրներ թռչող ուղեւորների թիվը: Նույնն է պատկերը նաեւ այս տարվա արդյունքներով: Ուղեւորների թվի աճը Արսյոմ Մովսիսյանը պայմանավորեց նաեւ բնակչության կենսամակարդակի բարձրացմամբ:

Վանաձորի ինֆեկցիոն հիվանդանոցը՝ անելանելի վիճակում

Վանաձորի ինֆեկցիոն հիվանդանոցը, որը գործում է բացառապես պետպատվերի շրջանակներում, ֆինանսավորվում է համամասնական կարգով, միջինը՝ ամսական 30 հիվանդի հաշվարկով: Սակայն մայիսի երկրորդ կեսից մինչ այժմ հիվանդների թիվն ավելի քան եռակի անգամ գերազանցում է, ամսական հասնելով 90-100-ի:

Ինչպես տեղեկացրեց հիվանդանոցի տնօրեն Ռոբերտ Չիլինգարյանը՝ հիմնականում գրանցվել են ադիֆային խմբի հիվանդություններ՝ դիզենտերիա, սալմոնելոզ եւ այլ խմբի՝ պայմանական-պաթոգեն միկրոբներով վարակի դեպքեր:

Երեկվա դրությամբ հիվանդանոցի 40 մահճակալներից 39-ը զբաղված էին: Տնօրենի հավաստմամբ, օգոստոսին հիվանդների թիվը կանցնի 100-ից:

Հիվանդանոցը պետությունից ֆինանսավորվել է մինչեւ հուլիսը, ոչ թե ըստ կատարողականի, այլ ամսական 30 հիվանդի համար: Լրացուցիչ ֆինանսավորման բացակայության պատճառով բուժհիմնարկը հայտնվել է փակուղու առջեւ: Տնօրենն այս մասին ահազանգել է Լոռու մարզպետին, իսկ վերջինս՝ ՀՀ առողջապահության եւ ֆինանսների նախարարություններին: Ըստ մոտավոր հաշվարկների՝ մինչեւ տարեվերջ կպահանջի 7-8 մլն դրամ լրացուցիչ ֆինանսավորում: Ֆինանսների նախարարությունը շտապել է պատասխանել, որ նման բոլոր հարցերը լուծում է Պետական առողջապահական գործակալությունը, որը գործում է առողջապահության նախարարությանը կից: Իսկ առողջապահության նախարարությունը պատասխանել է, որ հարցը կարող են քննարկել հիվանդանոցի 9 ամսվա կատարողականն ի մի բերելուց հետո, եւ եթե գործակալությունում ավելցուկ գումար լինի, միայն այդ դեպքում հնարավոր կլինի ֆինանսավորել:

Իսկ ի՞նչ է անելու հիվանդանոցը մինչ այդ մեծաքանակ հիվանդների բուժումը կազմակերպելու համար, ոչ մեկին չի հետաքրքրում: Մանավանդ որ հոկտեմբերի սկզբին սպասվելիք պատասխանը թերեւ լինի բացասական:

Բուժհիմնարկում դժվարություններ են ծագել դեղորայք ձեռք բերելու, հիգիենիկ եւ հակահամաճարակային կենտրոնում հետազոտություններ կատարելու, պետական հարկերի վճարման եւ պայմանագրային այլ պարտավորությունների կատարման առումով: Բնականաբար, մինչեւ հոկտեմբեր սպասելը կհանգեցնի աղետալի վիճակի:

Անհանգստացնող է նաեւ համաճարակային իրավիճակը, եւ պատկան գերատեսչությունները պետք է նաեւ հիվանդությունների կանխարգելման կտրուկ քայլեր ձեռնարկեն:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 1 562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ 529221
Լրագրողների սենյակ / հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայություն / հեռ 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն / հեռ 529353
Համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռարձակութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են
համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Սահմանադրական նոր նախագծով պետությունը ծայրեծայր վերահսկելու է համայնքների գործունեությունը

«Գործող սահմանադրության հին երաշխիքները վերացվել են, նորերն էլ չեն նախատեսվել»

Սահմանադրական փոփոխությունների բարեփոխումների վերաբերյալ ենթադրությունները, թեեւ ուշացումով, այդեն մեկնարկել են, չնայած մինչեւ երկրորդ, արտահերթ ընթերցումը կարճ ժամանակ է մնացել: Սակայն տեղական ինքնակառավարմանը վերաբերող խնդիրներից միայն քաղաքապետի ընտրվի կամ նշանակվի լինելու դրույթի վերաբերյալ են պարզաբանման փորձեր արվում: Տպավորություն է ստեղծվում, թե այլ խնդիր չկա: «Համայնքների ֆինանսիստների միավորման» փորձագետ Սոս Գիմիշյանի վերլուծությամբ, սակայն, սահմանադրության նախագծում հիմնական պրոբլեմը համայնքի ղեկավարի նկատմամբ անվստահության ինստիտուտի առկայությունն է: Ըստ այդմ, կառավարությունն իրավունք ունի մարզպետի ներկայացմամբ անվստահություն հայտնել նրան:

-Համայնքի ղեկավարին չի՞ կարելի պաշտոնանկ անել:

- Ողջ աշխարհում ընդունված սկզբունքի համաձայն, համայնքի ղեկավարին անվստահություն են հայտնում, եթե նա հանցագործ է եւ դատարանի վճռով դատապարտվում է ազատազրկման, այլ ձեւ չկա:

Ինչու են անվստահություն հայտնում, եթե ընտրված է համայնքի ղեկավար: Ի սկզբանե կարծես թե սահմանափակվում են նրա գործունեության ինքնուրույնությունն ու քաղաքական անկախությունը:

Կառավարության վերաբերյալ գլխում կա մի հոդված, ըստ որի այն, ինչ վերապահված չէ տեղական ինքնակառավարմանը, պետական կառավարման միջոցով կարելի է իրականացնել: Եվրոպական խարտիան հակառակն է ասում, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինները կարող են իրականացնել այն բոլոր խնդիրները, որոնք վերապահված չեն պետական կամ կառավարման այլ մարմնի: Այս բոլոր առումներով, Վենետիկի հանձնաժողովի եզրակացությունը մեզ համար հիմք լինել չի կարող:

Կամ՝ ԱԺ-ին վերաբերող գլխում մի նոր դրույթ է ի հայտ եկել, որ վերահսկիչ պալատը վերահսկում է պետական եւ հանրային սեփականության ֆինանսները, գույքը, ամեն ինչ: Այսինքն, ավելանում է եվս մեկ վերահսկող մարմին: Այն դեպքում, երբ եվրոպական խարտիան ասում է՝ համայնքների նկատմամբ իրավական վերահսկողություն է իրականացվում, իսկ պատվիրակված լիազորություններ նկատմամբ՝ ճյուղային՝ մասնագիտական: Այսինքն, երկդիմություն է առաջանում, 2 դրույթն էլ կան:

- Պետությունը որոնել է 4 կողմից վերահսկե՞լ համայնքներին:

- Համայնքների բյուջեն հանրային գումարների ընդամենը 7-8 տոկոսն է կազմում, ստացվում է, որ բոլորն ուզում են այդ 7-8 տոկոսը վերահսկել: Պարզ է, որ սա ընդամենը ընտրությունները վերահսկելու ցանկություն է, ուրիշ ոչինչ: Մարզպետարանները եւ անիմաստ կառույցներ են, քանի որ իրավական լիազորություններ չունեն, եւ դրանց հիմնական դերակատարումը նույնպես ընտրությունների վրա ազդելն է: Մարզպետարանները ընդամենը ընտրությունների ժամանակ մտրակ են ծառայում համայնքների համար:

-Համայնքների գործունեությունը կառավարելու անհրաժեշտություն չկա՞:

- Ինչպես կուսակցությունները, հասարակական կազմակերպությունները, լրատվամիջոցները, այնպես էլ համայնքները հանրային կառավարման իրավահավասար սուբյեկտներ են: Նույն բանն է, որ կառավարությունը վերահսկի, ասենք, կուսակցություններին: Սահմանադրորեն նախ եւ առաջ պիտի հստակեցվեն հանրային կառավարման բոլոր սուբյեկտները, նրանց ինքնուրույն գործելու հնարավորությունը: Համայնքի ղեկավարը ենթակա չէ ո՛չ վարչապետին, ո՛չ ԱԺ-ին, ո՛չ նախագահին, նա պատասխանատու է իր ընտրողների եւ օրենքի առջեւ: Պետությունը միայն օրենքով կարող է կանոնակարգել համայնքի գործունեությունը:

Քաղաքապետի ընտրվի լինելը նույնպես կարեւոր է տեղական ինքնակառավարման լիարժեք համակարգի տեսանկյունից, բայց եթե ցանկություն լիներ, հնարավոր է գործող սահմանադրությամբ այդ լիարժեքությունն ապահովել: Եթե մենք ընդունում ենք, որ համայնքի ղեկավարը կամ ավագանին ընտրվի են, բայց Երեւանի քաղաքապետը՝ ոչ, անուղղակի պիտի ընտրվի, դա լուրջ չէ: Գոնե այդ անուղղակի ընտրության ձեւակերպումը պիտի լինի այնպիսին, որ քաղաքապետն անպայման լինի խորհրդի կազմից: Կարող է լինել նաեւ այլ տարբերակ՝ խորհրդի նախագահը կարող է առաջարկել դրսից որեւէ մարդու:

-Այս պահին դրա վերաբերյալ հստակ ոչինչ չկա նախագծում:

-Չկա, եւ ես համոզված եմ, դա նպաստելու է, որ հզոր նախագահի եւ գործադիր իշխանության իրավունքների մեծացման ընդունվեն օրենքները: ԱԺ-ն կարող է ընդունել օրենք, ըստ որի ՀՀ նախագահը կարող է մի երկու հոգու առաջարկել, եւ խորհուրդն ընտրի նրանցից մեկնումեկին: Դա էլ է ընտրության անուղղակի ձեւ: Ես կարծում եմ, որ հենց այդպես էլ կլինի:

Եթե գործող սահմանադրությամբ թերի էր տեղական ինքնակառավարումը, այս պարագայում կդառնա ընդհանրապես թերի: Կունենանք ընդամենը ընտրվի խորհուրդ եւ նշանակվի քաղաքապետ, որին կորոշի գործադիր իշխանությունը: Այդ դեպքում կարելի է համարել, որ Երեւանում տեղական ինքնակառավարումն իսպառ վերացվեց:

Ճիշտն այն է, որ Երեւանը ճանաչվում է համայնք, բայց միայն ուղղակի ընտրված քաղաքապետով եւ համայնքի ղեկավարով: Կամ եթե անուղղակի է ընտրությունը, Երեւանի քաղաքապետ պիտի դառնա ընտրված խորհրդի անդամներից որեւէ մեկը, որին խորհուրդն ինքը կառաջարկի:

Այսօրվա սահմանադրական նախագծով առաջարկվող տեղական ինքնակառավարման երաշխիքների համակարգն ավելի վատն է գործող սահմանադրությունից, որն ընդամենը թերի էր: Գործող սահմանադրությունը հստակ նշում է՝ համայնքի ղեկավարը ձեւավորում է իր աշխատակազմը: Դա պետական կառավարմանը հնարավորություն չէր տալիս խառնվելու տեղական ինքնակառավարման կադրային քաղաքականությանը: Այդ երաշխիքն այժմ նախագծից հանվել է: Մունիցիպալ ծառայողի մասին նոր օրենքի համաձայն, սակայն, համայնքն ինքնուրույն է իրականացնում կադրային քաղաքականությունը: Բայց եթե սահմանադրությունից այս դրույթը հանվել է, վաղը օրենքն էլ փոխելու հնարավորություն կլինի, եւ Երեւանից կորոշեն ասենք խաչիկ գյուղի աշխատակազմին:

ԿԱՐԻՆԵ ՂԱՆԻԵԼՅԱՆ

Ակնաբուժության համար նորագույն պայմաններ

Եգիպտահայ համայնքի ներդրումը

Երեկ Երեւանի պետական բժշկական համալսարանի «Մարի Նուպար» ակնաբուժական կլինիկայում բացվեց նոր բաժանմունք: 2004/05 թթ. ակնաբուժարանի վերազինման ծրագրի առաջին եւ երկրորդ փուլերն իրականացվել են եգիպտահայ գաղութի ազգային վարժարանների ֆոնդերի, գաղութահայ բարերարների եւ նվիրատուների շնորհիվ: 1928-29 թթ. հիմնված հայասանյան առողջապահական առաջին հիմնարկներից այս մեկը ստեղծման օրից գործել է իբրեւ ակնաբուժարան:

Այժմ հիմնարկն սպասարկում է տարեկան 5.000-7.000 հիվանդի, որոնց մեծ մասը երեխաներ են: «Հաշմանդամության համակարգում ակնաբուժական հիվանդությունները ստացիոն հիվանդություններից հետո երկրորդ տեղում են», ասաց կլինիկայի ղեկավար, ՀՀ գլխավոր մանկական ակնաբույժ Արմեն Շահարյանը: Նա նշեց, որ այս հիվանդությունների 90 տոկոսը ձեռք է բերվում մանուկ հասակում, ըստ այդմ՝ կարելի է եզրակացնել, թե ինչպիսի նշանակություն ունի դեռեւս այդ տարիքում հիվանդության ախտորոշումն ու բուժումը: Բացման ներկա հյուրերը եւ բարերարները բաժանմունքից հետո եղան վիրահատարանում, հիվանդների զննման կաբինետում: «Շատ գոհ եմ արդյունքից ու պիտի շարունակեմ գործս: Ինչո՞ւ պիտի բարերարություն չանեմ», ասաց եգիպտահայ Մարիոն Կիրակոսյանը:

Տարավորումների ձեռքբերման եւ վերանորոգման աշխատանքների համար շուրջ 200 հազար դոլարին համարժեք դրամ է ներդրվել: Բարերարներն ուրախությամբ նշում էին, որ եթե առաջին փուլում նվիրատուները երեքն էին, ապա երկրորդ փուլում դարձավ 36-ը: Կլինիկայի ղեկավարը նշեց, որ այժմ արդեն ձեռք բերված տարավորումների շնորհիվ բավականին բարձրացել է ախտորոշման որակն ու մակարդակը:

Ի դեպ, եգիպտոսից ժամանած ակնաբույժ Աբդուլլահ Հասունը շաբաթ օրն անվճար կվիրահատի ակնաբուժարանում:

Թ. Մ.

ՄԻ ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՅԻ ՈԴԻՍԱԿԱՆԸ

Փնտրում եմ... հայ մնացած հայի

Ստորեւ հրատարակվող գրությունը կարող է հիշեցնել ամերիկյան որոշ անորոշ ժանրի ֆիլմերը, որտեղ հերոսը ենթարկվում է տարբեր տեսակի հալածանքների՝ անվստահության ախտանիշների, դատախազության, հոգեբույժների, դատարանի կողմից, բայց ի վերջո պարզվում է, որ դրանց բոլորի հետեւում սովորական շահն է, զոհի իրավունքներին եւ ունեցվածքին տիրանալու մոլուցքը: Հոդվածագրի ասելով, Մ. Նահանգներում իրեն չի հաջողվել որեւէ լրատվամիջոցի ուշադրությունը հրավիրել իր ոդիսականի վրա, անտեսելով իր քաղաքացիական իրավունքները:

Եկել եմ՝ իմ ազգի մեջ հայ մնացած հայի փնտրելու... ինչուներիս պատասխանը գտնելու:

«Դրախտային» երկիր Ամերիկան ինձ համար դժոխք դարձավ, երբ սկսեցի հետաքննություններ անել հորս սպանությունը եւ ինձանից թաքցված կտակի գոյությունն ապացուցելու: Երբ արդեն ունեի բավարար փաստեր, ներառյալ հորս սպանության տեսագրությունը, հանիրավի հայտնվեցի բանտում՝ հանցանքի համար, որը ես չեմ կատարել: Իսկ հանցագործությունը, որը ներկայացված է դատարանի դահլիճում, գոյություն չունի եւ չկա ոչ մի ապացույց գոյություն չունեցող այս հանցագործությունը հաստատելու: Ճշմարտությունն ապացուցում է դատական պրոցեսի արձանագրությունը: Իմ դիմացի հարեւանուհին իր ընկերոջ հետ (որ թմրադեղեր վաճառելու պատճառով ներկայացել է դատարան ոչ մեկ անգամ) գողացան իմ ատրճանակը իմ ննջասենյակից եւ ինձ մեղադրեցին իբր թե ես դուրս եմ եկել իմ բնակարանից գիշերը ժամը 2-ին, իրենց սպանելու միտումով:

Իրենք, իբր, բարձրացել են 16 աստիճան առաջին հարկից երկրորդ եւ ինձ ծեծելով վերցրել են լիցքավորված ատրճանակը իմ ձեռքից...

Ինձ մեղադրեցին ահաբեկչական հարձակում (մահափորձ) եւ լիցքավորված ատրճանակ պահելու մեջ:

Ընդդեմ անարդար կալանքի հայտարարեցի հացադուլ: 130 օր անփոփոխ հացադուլը, սակայն, չարժանացավ ԱՄՆ-ի կառավարության ուշադրությանը:

Ինչո՞ւ...

Ճշմարտությունը փաստում են նկարները, որոնք արվել են 20 օր սնվելուց հետո: Վեց ամիս ապաքինվելուց հետո հայտարարեցի երկրորդ հացադուլը՝ 120 օր: Չգիտեմ ինչու, սա էլ չարժանացավ ԱՄՆ-ի կառավարության ուշադրությանը:

Առաջին հացադուլը փորձեցին օգտագործել իմ դեմ, իբր ես ունեմ հոգեկան խանգարվածություն՝ անընդհատ հեռաձգելով դատավարությունը խաբելով, թե ես ի վիճակի չեմ մասնակցելու եւ հասկանալու դատական ընթացքը: Եզակի բախտավորություն էր ինձ համար, երբ դատավորը արդար որոշում կայացրեց, գտնելով, որ ես լրիվ նորմալ կարող եմ խոսել ու հասկանալ, ի վիճակի եմ դատին մասնակցելու եւ չկա ոչ մի նախապայման՝ ինձ հոգեբուժարան տեղափոխելու: Ցավոք, անարդարությունը նորից հաղթանակեց, երբ դատավորի որոշմանը հակառակ ինձ տարան հոգեբուժարան: Զայրացած դատավորը որոշում կայացրեց 24 ժամվա մեջ ինձ վերադարձնելու, որը, սակայն, արհամարհվեց: Դատավորը երկրորդ օրը կայացրեց երկրորդ որոշումը՝ 24 ժամվա մեջ ինձ վերադարձնելու մասին: Ցավոք, սա էլ արհամարհվեց եւ միայն երրորդ օրվա երրորդ որոշումից հետո ինձ հոգեբուժարանից հետ բերեցին:

Երկրորդ հացադուլը (120 օր) եւս օգտագործվեց իմ դեմ՝ որպես հոգեկան խանգարվածություն, ասելով, թե նորմալ մարդիկ ուտում են: Իսկ եթե ես հացադուլի պատճառով չեմ ուտում, ուրեմն նորմալ չեմ... Այս անգամ հաջողվեց ինձ տանել ու պահել հոգեբուժարանում, որտեղ իմ կամքին հակառակ՝ ուժով ներարկեցին դեղամիջոցներ, որոնցից, օրինակ «Հալդոլ» կոչվող դեղամիջոցն ունի բացասական ազդեցություն ուղեղի հիշողության հանգույցների վրա, իսկ «Ալոնզոպին»-ը առաջացրեց շարախտ, որն ուղեկցում է ինձ մինչեւ օրս:

Դատարանի փաստաթղթերը փաստում են ճշմարտությունը...

Հինգ տարվա տաժանակիր կալանքը հաղթահարելուց հետո ես բանտից ազատվեցի: Ընդամենը 40 օր էի ազատության մեջ, երբ բացահայտեցի, որ հորիցս բացի, իմ ընտանիքում սպանված են եւս վեց անձ՝ բոլորն էլ ԱՄՆ-ի կառավարության բժշկական ապահովագրության ընկերություններից դրամ շորթելու միտումով: Ցերկարացնեմ, սա լուրջ բացահայտման, վարագույրը բացելու կարիք ունի, որը, ըստ իս, ազգապահպանության կարեւորագույն խնդիր է: Ահա այս նպատակին ուղղված իմ քայլերի պատճառով էլ բանտում հայտնվեցի երկրորդ անգամ, իբր գտնվելով ոսիկանության հսկողության տակ՝ թույլ եմ տվել խախտում: Սակայն փաստաթղթերն ապացուցում են, որ ես ոչ մի խախտում չեմ կատարել:

Այսպիսով, 2002 թ. նոյեմբերի 12-ին պետք է ինձ ազատեին բանտից, սակայն տեղափոխեցին հոգեբուժարան՝ խախտելով օրենքի բոլոր կետերը, ախտորոշելով, որ իբր ես վտանգավոր եմ իմ անձի եւ հասարակության համար: 14 ամիս հետո հոգեբուժարանից դուրս եմ եկել հոգեբույժի եւ դատավորի որոշումով: Դատարանում փաստվեց, որ ախտորոշումը սխալ ու անհիմն է եւ որ հոգեբուժարանում ինձ չի տրվել ոչ մի դեղամիջոց:

2005 թ. մարտի 28-ին ինձ նորից բանտ տանելու փորձ արվեց՝ կազմակերպելով հաջորդ անարդար իբր հսկողության խախտումը, եւ ստացա ինֆարկտ: Դրան հաջորդեց ուրբաթ երկու վիրահատություն՝ 2 օրվա մեջ:

Ահա թե ինչու, կրկնում եմ. եկել եմ իմ ազգի մեջ հայ մնացած հայ փնտրելու... ինչուներիս պատասխանը գտնելու...

ԼՈՒԻԶԻԿ ՄԻՆԱՍՅԱՆ
ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

Ցավակցություն

Երկարատեւ ծանր հիվանդությունից հետո, օգոստոսի 24-ին վախճանվեց ազգային-հասարակական գործիչ, Արորդիների ուխտի իրմարեն **Սլակ Կակոսյանը**:

Սլակ Կակոսյանը խորհրդային ժամանակներից եղել է հանուն Հայաստանի ազատության մղվող պայքարի առաջին շարքերում, լինելով այդ պայքարի համար ազատազրկված (1964)՝ հայ հասարակությանը հայտնի «յոթ հայրենասերներից» մեկը: Նորանկախ պետականության կերտման տարիներին նա զգալի ավանդ է ներդրել ազգային-հոգեւոր արժեքների եւ ավանդույթների վերականգնման ու պահպանման գործում:

Հայաստանի հանրապետական կուսակցությունը խորապես ցավակցում է նրա հարազատներին՝ համոզված լինելով, որ Սլակ Կակոսյանի հիշատակը միշտ վառ կմնա իր գաղափարակիցների եւ ընկերների սրտերում:

ՀՀԿ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Տարաբնույթ

Որ խաղաղությունը վստահ վայելենք...

Երեւանի N զորամասի կախիչներից մեկը խոսուն տեսականի ունի՝ կողմ-կողմի կախված են զինվորականի եւ հոգեւորականի ծառայողական հագուստները: Այստեղ երկուսն էլ կարեւոր են. մեկը զինվորականին հաւալի կեցվածքի մեջ պահելու, մյուսը՝ նրա հոգին ու ոգին բարձր պահելու համար:

Զինծառայողներն իրենց գրաֆիկն ունեն, որի ձեւավորման ժամանակ կարծես անտեսել ու արհամարհել են ամռան տարը, քանի որ զինապարտություն ասվածը եղանակ ու ժամանակ չի հարցնում, իսկ եթե կարեւորվի էլ, միայն փորձ ձեռք բերելու առումով:

Եվ ամեն օր, անկախ եղանակից ու տրամադրությունից, զինծառայողները շարվում են, մարզվում զորամասի տարածքում:

Ծառայում են հայրենիքին

«Մայրաքաղաքային N զորամասում ա՞ն զինվորներ կան» լոզունգի անտեղի հարցին կատակով է պատասխանում զորամասի հրամանատարի դաստիարակչական աշխատանքների գծով տեղակալ, մայոր **Արթուր Ալեքսանյանը:** Ավելի ուշ նա ասում է. «Այսօր մեր բանակի խնդիրն է պատրաստել հայրենանվեր զինվոր՝ մշակական, բարձր եւ վերին աստիճանի մարտական պատրաստականությամբ»: Այդ խնդրի լիարժեք իրականացման խոչընդոտ նա համարում է զինվորների կրթական ցենզի անհամապատասխանությունը (ի վերջո, ամեն զինակոչիկ տարբեր դաստիարակությամբ ու վարքականոնի սեփական պատկերացումներով է գալիս բանակ):

Մայրաքաղաքային գնդում մինչեւ վերջերս կար միջնակարգ կրթության վերջին դասարանների դպրոց, ուր շաբաթ-կիրակի օրերին զինծառայողները կարող էին լրացնել դպրոցում բաց թողածը եւ ուրբաթյա կրթությամբ զինծառայողները կարող էին տուն գնալ ոչ միայն զինգրքույկով, այլեւ միջնակարգ դպրոցի վկայականով: «Մենք ձգտում ենք, որ զինծառայողները ոչ միայն մարտունակ լինեն ու ֆիզիկապես ուժեղ, այլեւ գրագետ ու դաստիարակված», ասում է հրամանատարի տեղակալը:

Զորամասը զինվորի տունն է

Պատմում են, որ մայրաքաղաքային գնդում շատ բան արվում է զորամասի հրամանատարի անձնական միջոցների հաշվին: Մի անգամ հրամանատարը տեսնում է, թե ինչպես որդուն այցի եկած մայրը գետնին նստած է տեսակցում տղայի հետ եւ հենց գետնին էլ նրա համար ուտելիքի սփռոց է փռել: Տեսածն առիթ է դառնում, որ զորամասը կարճ ժամանակ անց ունենա տեսակցության սենյակ: Բացի այդ, զորամասն ունի մարզահրապարակ, հաւալի արգելագոտի մարզանքների համար, նաեւ մարտավարական լսարան:

Զորամասն ունի ակումբ, գրադարան, աղոթասրահ նաեւ հոգեւոր պատասխանատու՝ Արմեն սրկ. Խաչատրյանը: Նրա աշխատանքի մասին կարելի է դատել զինծառայողների ողջույններից ու հաճախակի հնչող հարցից. «Ե՞րբ ենք գնում եկեղեցի, Արմեն սարկավագ»:

«Հոգեւոր ծառայողի դերն ու մանավանդ Արմեն սարկավագի աշխատանքը բարձր եմ գնահատում, քանի որ նա իր գործն անում է գիտակ մարդու հմտությամբ եւ ամենակարեւորը՝ սրտացավությամբ», ասում է Ա. Ալեքսանյանը: Արմեն սարկավագի եւ զույգերը, եւ եկեղեցի այցերի կազմակերպումը նպաստում են զինծառայողների կարգապահության բարձրացմանն ու հավատի ամրապնդմանը: Նրա շնորհիվ է նաեւ, որ հոգեւոր անվտանգության, մանավանդ աղանդների խնդիր չունենք»: Մայորը հիշատակեց վերջերս զորամասում կատարված մկրտությունները, որոնց կազմակերպիչն էր Արմեն սարկավագը: «Դա մի հրաշալի արարողություն էր, որ գեղեցիկ հիշողություն է դարձել զինծառայողների եւ նրանց հարազատների համար», ասում է նա:

«Աղանդավոր չունենք, բայց տարանդավորներ ունենք», համապատասխան հարցի առնչությամբ կրկին կատակում է մայորը եւ ուղեկցում է մեզ զորամասի ակումբ: Այստեղ տղաները երգում են հենց մայորի գրած երգերը զոհված ընկերների ու հայրենիքի մասին: Մեր այցելության ժամանակ տղաները պատրաստվում էին Ուրախների եւ հնարամիտների ակումբի մրցույթին:

Ա. Ալեքսանյանը հավաստիացնում է, որ իրենց զորամասում «ծերուկների» եւ «երիտասարդների» խնդիր չկա, ասում է, որ այդ մասին այլեւս չեն հիշատակում պատասխանության նախարարի համապատասխան հրամանից հետո:

Հրամանատարության գովելի հոգատարության դրսեւորում է զինծառայողներից մեկի սոցիալական դժվարին պայմաններում հայտնված ընտանիքին տրամադրվող օգնությունը, որին իր ծառայությունն է բերել նաեւ բանակի հոգեւոր սպասավորը:

Զինվորի ոգին նրա բանակի պատմությունն է

15-ամյա զորամասի թանգարանը կարող է հպարտության ու խոնարհության առիթ լինել յուրաքանչյուրի համար: Այստեղ ներկա են Երեւանի գնդի բոլոր հերոսները: Նրանց հոգեւոր ներկայությունը զարդարած է նաեւ անձնական իրերով, զինվորական վերջին հագուստով ու զենքով: «Մեր պատմությունն է սա, մեր հպարտությունը, նաեւ մեր դաստիարակության ամենաազդեցիկ մեթոդը», ասում է զորամասի ակումբի պետ, լեյտենանտ **Համլետ Մինասյանը:**

Նա նաեւ գրադարանի եւ զորամասի ինքնագործ խմբակի պատասխանատու է, պատմում է, որ գրադարանն ունի մոտ 1500 կտոր տարբեր գրականություն, հոգեւոր եւ ռազմական գրականության հավաքածուներ, ռազմական թեմաներով ռեֆերատների անկյուն: Լեյտենանտ Հ. Մինասյանը ցույց է տալիս զինծառայողների մեդալները եւ ասում, որ շուտով պետք է բացի շնորհալիների անկյուն, ուր ցուցադրվելու են զորամասին հիշատակ թողնված մրցույթների դիպլոմներ ու նկարներ:

«Զինվորի պրոբլեմը կարոտն է», հավաստացնում է լեյտենանտը եւ ասում, որ նրանց համար կան ազատ ժամեր քաղաքում զբոսնելու, ինչպես նաեւ հավաքական կինոդիտման, համերգի ու դիսկոտեկի համար:

Զորամասի ղեկավար պատասխանատուները չեն բացառում, որ այստեղ գործում են պատժամիջոցներ նրանց համար, ովքեր կարծում են, թե բանակը կատակ տեղ է, ուր թերացումներն ու անուշադրությունը կներվեն, առանց հաշվի առնելու, որ զինծառայությունը նախ եւ առաջ կանոնավոր կարգապահության եւ կամքի փորձության դաշտ է:

ՍՈՒՐԵՆ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ

Միայն դրամով առեւտուր անելու «հաճույքը»

Ցնայած որոշումն ուժի մեջ է հունիսի 29-ից, բայց խափանումներ պատահում են

Հունիսի 29-ից ուժի մեջ մտավ 2004 թ. նոյեմբերի 24-ին ԱԺ-ի ընդունած «Արժութային կարգավորման եւ արժութային վերահսկողության մասին» նոր օրենքը, որում հստակ ամրագրված է՝ Հայաստանի տարածքում արդարների, գույքի իրացման, ծառայությունների մատուցման եւ աշխատանքների կատարման փողային գնանշումներն իրականացվում են միայն դրամով: Կենտրոնական բանկն էլ հիշեցնում էր, որ խանութներում, տնավաճառներում, հյուրանոցներում, սպասարկման այլ վայրերում, երբ առաջարկվում է գնել ապրանք, գույք կամ օգտվել ծառայություններից, առաջարկում պետք է նշվի միայն հայկական դրամ: Հակառակ դեպքում հարկային պետական ծառայությունը կարող է կիրառել վարչական տույժեր՝ առաջին անգամ նախազգուշացման, ապա տուգանքի ձեւով:

Սրանից հետո իհարկե առեւտրային եւ սպասարկման բոլոր կետերում առք ու վաճառքը իրականացվեց դրամով: Բայց երեւի դա չի խանգարում որոշ «բացառությունների» ի հայտ գալուն: Ահա թե ինչ պարզվեց բջջային հեռախոսներ վաճառող կետերից մեկում:

Առեւտրի սրահի ապակե պատին փակցված «Առեւտուրը միայն դրամով» անվնաս հայտարարությունը առաջին հայացքից ոչինչ չհուշեց: Սակայն երբ հարցրինք հեռախոսի գները, պարզվեց, որ դրանց արժեքը դոլարով է: Ինչ է ստացվում, հաճախորդը տարադրամի փոխանակման կետում իր 100 դոլարը (նշված գումարը պարզապես օրինակ է) վերածում է դրամի, որպեսզի ապրանքի համար դրամով վճարի: Իսկ վաճառակետում պարզվում է, որ 100 դոլար արժողությամբ ապրանքը դրամի դեպքում շատ ավելի արժե, քանի որ վաճառողները 100 դոլարին համարժեք դրամը հաշվում են ոչ թե «առքի», այլ «վաճառքի» գնով: Այսինքն, հաճախորդը եթե դոլարը մանրել է 465 դրամով եւ վաճառողը հաշվում է «վաճառքի» գնով՝ 470 դրամով, հաճախորդը տուժում է՝ իր ունեցած 100 դոլարին համարժեք դրամի վրա ավելացնելով 465-ից 470 դրամը եղած բացը:

Հարց է առաջանում, թե ինչո՞ւ են օգտվում նաեւ այս որոշումից՝ թեկուզ բացառիկ դեպքերում, ո՞ւմ է դա ձեռնտու եւ վերջապես ինչո՞ւ կրկին պիտի տուժի սպառողը:

ԳՈՌԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Եղեռնի 90-րդ տարելիցի անդրադարձներ «Ortr» ամսագրում

«Ortr» ամսագրի այս տարվա 5-7 միացյալ համարը նվիրված է Հայոց եղեռնի 90-ամյակի առիթով տեղի ունեցած մի շարք իրադարձություններին Չեխիայում եւ այլ երկրներում:

«Ortrն» արձագանքում է Լեհաստանի Սեյմի, Վենեսուելայի խորհրդարանի եւ Գերմանիայի Բունդեսթագի Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ բանաձեւի ընդունման փաստերին:

Հայոց ցեղասպանության 90-ամյակի առիթով Չեխիայի մայրաքաղաքի կենտրոնական հրապարակում 300 հայերի մասնակցությամբ տեղի ունեցած ցույցի կազմակերպիչներն իրենց բողոքն են արտահայտել XX դարասկզբին մարդկության դեմ օսմանյան թուրքերի կատարած սարսափելի ոճրագործության՝ առաջին ցեղասպանության առիթով: Նրանք կոչ-դիմում են հղել Չեխիայի խորհրդարանին՝ ակնկալելով, որ Եվրամիության հետ բանակցություններում Չեխիան եւս իր ձայնը կբարձրացնի Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցում:

Ապրիլի 24-ին Պրահայի Սբ. Սալվատոր ավետարանչական եկեղեցում անցկացված հոգեհանգստյան արարողության ժամանակ Չեխիայի Սենատի անդամ Յարոմիր Շտեդինան խոսացել է Չեխիայի Սենատում մինչեւ տարեվերջ այս հարցը բարձրացնել: Ցույցը եւ պատարագը մեկնաբանվել են ՉՏ-1 պետական հեռուստակայանով, մեկնաբանության մեջ օգտագործվել է «Հայոց ցեղասպանություն» բառակապակցությունը: Չեխիայի առաջատար թերթերը նույնպես անդրադարձել են Հայոց ցեղասպանության 90-րդ տարելիցին: «Լադա Ֆրոնտա դնես» օրաթերթի հրապարակման մեջ Հակոբ Ասատրյանը կոչ է արել չեխ պատգամավորներին քաղաքացիական համարձակություն ցուցաբերել եւ հետեւել հարեւան երկրների սենատորներին ու խորհրդարանականներին: Հաջորդ ցույցը կազմակերպվել է Վացլավի հրապարակում, Թուրքիայի դեսպանատան առջեւ, «Ջայն հանուն Եվրոպայի» ՀԿ-ի Չեխիայի մասնաճյուղի նախաձեռնությամբ՝ ընդդեմ Թուրքիայի ԵՄ անդամակցության:

«Ortr»ի այս համարի հարցազրույցների մի մասը հայոց ցեղասպանությանը, դրա հետեւանքներին, աշխարհի մի շարք երկրների հետ հարաբերությունների վերաբերյալ Յարոմիր Շտեդինայի, Կարինե Ղազինյանի հետ ներկայացնում են Հակոբ Ասատրյանը եւ Անահիտ Հովսեփյանը: Չեխ սենատորը Թուրքիայի կողմից ցեղասպանության ճանաչմանը Հայաստանի համար ռազմավարական նշանակություն է տալիս: Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ Բունդեսթագի ընդունած բանաձեւի առիթով եւ հայ-գերմանական հարաբերությունների հետագա զարգացումներին առնչվող մի շարք էական հարցերի է անդրադարձ արված ԳԴՀ-ում Հայաստանի դեսպան Կարինե Ղազինյանի հետ Ան. Հովսեփյանի հարցազրույցում: Նա նշում է, որ իրենց զրույցներում ԳԴՀ խորհրդականները մշտապես ընդգծել են, որ «իրենց նպատակը չէ իրավական սահմանում տալ կատարվածին, որն անկասկած ցեղասպանություն է, այլ երկու երկրների միջեւ հաշտության ուղիներ փնտրելն է»:

Մայիսի 23-27-ը Պրահայում անցկացված 13-րդ տնտեսական ֆորումում քննարկվել է Հայաստանում աշխատանքային միգրացիայի խնդիրը: Հայաստանի պատվիրակության կազմում ֆորումին մասնակցել են ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի փոխնախարար Ատոմ Եսայանն ու ազգային փոքրամասնությունների հարցերի վարչության պետ Հրանուշ Խառատյանը: «Ortr»ի հարցազրույցում Հ. Խառատյանը նշում է, որ հետագայում ամենագլխավոր դերակատարումներով հանդես գալով գլխավոր դերակատարումներով:

Հակոբ Ասատրյանը կարեւոր հարցեր է շոշափում. մասնավորապես հայ մշակույթն արտահանելու ուղղությամբ ուշագրավ են Ժ. Փափազյանի դիտարկումները. «Մշակույթն այսօր էական է Հայաստանի համար: Դա մեր ամենամեծ զենքն է: Ինչպես որ Շվեյցարիայի համար զենքը բանկերն են, մեզ համար մշակույթն է: Ըստ տրամաբանական կանոնների, մենք կարող էինք այսօր չլինել: Ի՞նչն է մեզ պահել: Լեզո՞ւն, որ քաղաքական գիտակցությամբ այբուբեն հորինեցինք եւ դրա շնորհիվ մնացինք, լեզուն եւ միայն լեզուն: Մեր եկեղեցին հսկայական գործ կատարեց, որ պահի այդ մշակույթը: Դեր Զորի անապատներում մեռնելուց առաջ մայրն ավազի վրա այբուբենն էր գրում, որ երեխաները չմոռանան: Նույնն էլ սփյուռքին է վերաբերում: Երբ սփյուռքում դպրոցներ են փակում, դա ինքնասպանություն է, խայտառակություն է:

Սփյուռքը՝ մեր երկրորդ ճակատը, վաստ վիճակում է: Երբ ինձ ասում են, թե սփյուռքի մեջ հայ երիտասարդությունը հայերենի կարիք չունի, կարեւորը հայ մնալն է, դա ուղղակի հիմարության գագաթնակետն է: Դա լրիվ տգիտություն է»:

ՄԵԼԻՆԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Աղթամարի Սբ. Խաչ եկեղեցին ներկայումս վերականգնվում է

Մինչդեռ կես դար առաջ քանդման ապառնալիքի տակ է եղել

Եղ եր հայտնի գրող Յաւար Քեմալը: Փաստ տիրոջը, 50 տարվա ընթացքում մեր պատմական գիտակցությունը բավականին զարգացավ: Հիմա նույն եկեղեցին վերականգնում է Վանի նահանգապետարանը»:

Ընդհանուր առմամբ «Վաքանի» հրապարակումը չափազանց հետաքրքրական է, այդ իսկ պատճառով հարկ ենք համարում առանց կրճատումների դա ներկայացնել: Ահա թե ինչ է գրում այս թերթը.

«1951 թիվն էր, հունիսի 25-ը: Սա Աղթամարի եկեղեցին կործանումից վերջին պահին փրկելու օրն է: Ովքե՞ր են փրկիչները: Վանի իմաստուններից Իլյաս Քիթափչըի գլխավորությամբ զինվորական վիրաբույժ, կաթիսան Ջավիթ Բեյը, աշխարհահռչակ գող Յաւար Քեմալը եւ «Ցունհուրիեթի» թերթի գլխավոր խմբագիր Նադիր Նադին: Փրկության այս ուշագրավ պատմությունը «Արեւելյան Ազատություն՝ առասածեռն հողերի առասպելը» գրքում ներկայացնում է լրագրող Ազեր Բորքաչինան՝ մեջբերելով Յաւար Քեմալի հետեւյալ խոսքերը. «Դադվանից նավ էի նստել, Վան էի գնում: Տախտակամածում ծանոթացա մի տղայի հետ: Կաթիսան էր, նա ինձ ասաց. «Լավ է, որ Ձեզ հանդիպեցի: Այստեղ՝ Աղթամար կղզում կա հայկական մի եկեղեցի: Կառույցը գլուխգործոց է: Սկսել են դա քանդել: Վաղն ուզում եմ Ձեզ այնտեղ տանել: Եկեղեցին որպես ստեղծագործություն այս հողերինն է՝ ում էլ պատկանի: Կարո՞ղ եք այդ հարցում օգնել ինչպես ինձ, այնպես էլ իմ երկրին»:

Կաթիսանի ասածին համաձայնասխան ուղեւորվեցինք Աղթամար կղզի: Թեեւ եկեղեցուն դեռ չէին հասել, բայց նրան կից զանգակատունն իսկույն քանդել էին: Կաթիսանը բանվորներին հրամայեց. «Մինչեւ իմ վերադառնալը հանկարծ եկեղեցուն ձեռք չտաք: Ես գնում եմ նահանգապետի մոտ»: Բանվորները նրան պատասխանեցին. «Մեր աչքի վրա»: Վերադարձանք Վան: Վանում «Ցունհուրիեթի» թղթակից Իլյաս Քիթափչըի հետ զանգահարեցինք թերթի խմբագրություն: Մի քանի ժամ հետո Նադիր Բեյը իմ դիմաց էր կանգնած: Նրան բացատրեցի դրությունը:

Նադիր Բեյն ասաց. «Այս հարցը կլուծի Ավնի Բեյը: Ես նրան լավ եմ ճանաչում: Քաղաքակիրթ անձնավորություն է»: Ավնի Բաշմանը վարում էր կրթության նախարարի պաշտոնը: Երկու օր հետո Իլյասն ու կապիտան Ջավիթ Բեյը եկան հյուրանոց: Ցնծության մեջ էին: Ավնի Բաշմանը հեռագրով նահանգապետին կարգադրել էր կասեցնել եկեղեցու քանդումը: 1951 թ. հունիսի 25-ն Աղթամարի եկեղեցու կործանումից փրկության օրն է»:

Փրկության օրվա մասին հետեւությամբ ավարտվում է Յաւար Քեմալից կատարված մեջբերումը, այնուհետեւ «Վաքանի» թղթակիցը Աղթամարի Սբ. Խաչ եկեղեցու վերականգնման աշխատանքների առնչությամբ դիմում է Վանի նահանգապետ Մեհմեդ Նիյազի Թաքուրին, որն էլ պատասխանում է.

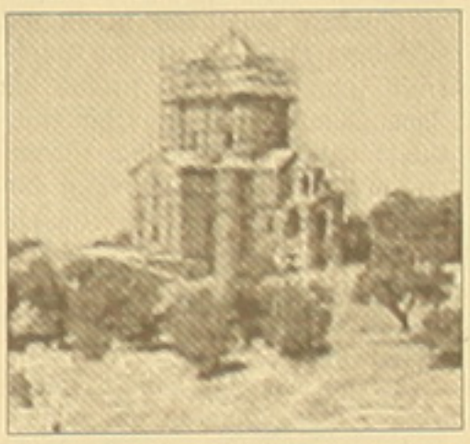

«Այդ թվերին, երբ տեղի էին ունենում այն իրադարձությունները, որոնց մասին Յաւար Քեմալն է պատմում, մեր երկրում եւ պետության մեջ, ցավոք, բացակայում էր պատմամշակութային հուշարձանների պահպանման գիտակցությունը: Հիմա արդեն մոտեցումը բոլորովին այլ է: Մեր կառավարությունն առանց խտրականության՝ լինի եկեղեցի թե մզկիթ, տեր է կանգնում հոգեւոր եւ մշակութային բոլոր արժեքներին, որ դրանք խնամով պահպանվեն: Երկու տրիլիոն թուրքական լիրայի արժողությամբ նախագծով ձեռնամուխ ենք եղել Աղթամարի հայկական եկեղեցու վերականգնմանը: Քարերը բերում ենք այն քարհանից, որը հազար տարի առաջ հենց եկեղեցու կառուցման համար էր բացվել: Մասնագետներին հրավիրել ենք Իտալիայից: Վերջին տարիներին մեծ թվով արտասահմանցի զբոսաշրջիկներ այցելում են Վան: Սակայն հայերը չեն գալիս, մինչդեռ մենք կցանկանայինք, որ նրանք գան եւ տեսնեն իրենց հայրերի ծննդավայրն ու հայրենի հողը: Մեր դուռը բաց է բոլորի առջեւ»:

Հ. ՇԱՔՐՅԱՆ

Իրաքում ուժեղացվում է ԱՄՆ ռազմական ներկայությունը

Ամերիկացիների մեծ մասը չի վստահում սեփական լրատվամիջոցներին

Հոկտեմբերի կեսերին Իրաքում անցկացվելու է սահմանադրության հետ կապված հանրաքվե, իսկ դեկտեմբերին նախատեսված են համընդհանուր ընտրություններ: Այս կարեւոր իրադարձությունները կազմակերպելու նպատակով Պենտագոնը որոշել է ուժեղացնել Իրաքում ամերիկյան ռազմական ներկայությունը:

Պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդի կարգադրությամբ Իրաք են ուղարկվում 82-րդ օդադեսանային դիվիզիայի 1500 զինծառայողներ: Ոմանք գործակալությունը նշում է, որ նրանք կմիանան Իրաքում արդեն տեղաբաշխված ամերիկացի 138 հազար զինծառայողներին եւ այնտեղ կմնան մոտ 4 ամիս:

Գործակալության տվյալներով, մոտ ժամանակներս Իրաքում ամերիկյան զորքի թվակազմը կարող է հասնել 160 հազարի: Ուղարկվող նոր զորախմբերը կոչված են զսպելու Իրաքում ահագնացող բռնությունների ալիքը, ինչպես նաեւ վնասազերծելու ահաբեկչական վտանգի հայտնի օջախները: Նոր զորախմբերի մեկնումից առաջ ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշն Այդահոյի նահանգի Նամպա քաղաքում ազգային գվարդիայի զինծառայողների եւ նրանց ընտանիքների առջեւ ելույթ ունենալով հայտարարեց, թե ԱՄՆ-ն պարտավոր է Աֆղանստանում եւ Իրաքում սկսած գործը:

«Քանի դեռ նախագահ եմ, մենք կմնանք Աֆղանստանում եւ Իրաքում, կպայքարենք ահաբեկչության դեմ եւ կհաղթենք», ընդգծեց Բուշը, որի խոսքերը մեջբերում է RFI ռադիոկայանը:

Մինչդեռ ԱՄՆ-ում անցկացված վերջին հարցումները վկայում են, որ բնակչության փոքր մասն է հավանություն տալիս Իրաքի պատերազմին: Չնայած Բուշի վարչակազմի քարոզչական արշավին, ամերիկացիները գանգատվում են պատերազմին առնչվող հավաստի տեղեկությունների պակասից:

Չիկագոյի «Մաքորմիկ-Թրիբյուն» հիմնադրամի պատվերով, «Գելաթ» հասատության անցկացրած հարցման տվյալների համաձայն, ամերիկացիների 60 տոկոսն իր ստացած տեղեկատվությունն անբավարար է համարում ռազմական գործողություններում ռազմական կոռադասված հետեւների վերաբերյալ կշռադասված հետեւություններ անելու համար:

Բնակչությունն այս իրավիճակի մեղավորներին տեսնում է ինչպես կառավարությունում, այնպես էլ զանգվածային լրատվամիջոցներում: Հարցման մասնակիցների 68 տոկոսը հայտնում է, որ Բուշի վարչակազմն Իրաքի ռազմարշավի նախօրեին «միջակ» կամ «վատ» է փաստարկել պատերազմի անհրաժեշտությունը:

Ամերիկյան ՁԼՄ-ներին նույնպիսի գնահատական է տալիս հարցման մասնակիցների 61 տոկոսը: Ամերիկացիների 77 տոկոսը կասկածներ ունի, թե զինվորականները երբեմն դիտավորյալ մամուլին «հրամցնում են» ստահոդ կամ անստույգ տվյալներ:

Պ. Ք.

Հրեա-պաղեստինյան բախումները վերսկսվել են

Սպանվել է «Իսլամական ջիհադի» առաջնորդը

Երեկ գիշեր Թուլկարմ քաղաքի (Այսրհորդանան) պաղեստինյան գաղթականությունից իսրայելական զորքի վրա բացված կրակին ի պատասխան, իսրայելցիները մտել են գաղթականության եւ շրջապատել այն տունը, որտեղից կրակ էր բացվել: BBC-ն հաղորդում է, որ փոխհրաձգության ընթացքում սպանվել են առնվազն չորս պաղեստինցիներ: Սպանվածների մեջ է «Իսլամական ջիհադ» արմատական խմբավորման առաջնորդներից մեկը՝ Ռաբիհ Ամարան:

Իսրայելի իշխանությունները պնդում են, թե խմբավորումը մեղավոր է այս տարի Թել Ավիվում եւ Նեթանիայում կատարված երկու ահաբեկչությունների համար, որոնք 10 մարդու կյանք խլեցին:

Ավելի վաղ՝ չորեքշաբթի ուշ երեկոյան Երուսաղեմում խոհանոցային դանակով զինված մի պաղեստինցի հարձակվել էր երկու ոստրատիպ հրեաների վրա, վիրավորելով մեկին եւ սպանելով մյուսին: Իսրայելական լրատվամիջոցները նշում են, որ սպանվածը բրիտանահայտակ հրեա է:

Սրանք հրեա-իսրայելական առաջին բախումներն են Գազայից եւ Այսրհորդանանից հրեաների դուրսբերումից ի վեր:

«ԳԼՈԲԼ ՓՐԱՅՄ»

Կանադական հեռուստատեսությամբ նոր վավերագրական ֆիլմ ցեղասպանության մասին

«Գլոբլ փրայմ» կանադական հեռուստացանցի «Անցած-գնացած կյանքեր» հաղորդաշարով հուլիսի 16-ին եւ 19-ին երկրով մեկ հեռաստվել է մոնրեալաբնակ երիտասարդ իրավաբան Հարի Տիգրանյանի վավերագրական նոր ֆիլմը Հայոց ցեղասպանության մասին:

30 րոպեանոց ֆիլմը նկարահանվել է Հարիի նախաձեռնությամբ: Սկզբում տեսագրել է իր կեսարացի պապի՝ ցեղասպանության վերապրող Հարություն Տիգրանյանի ծանր փորձությունները տարագրության ճանապարհին, այնուհետեւ հայրենիք գալով Երեւանում հանդիպել է արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանին, պատմաբան-ցեղասպանագետ Վերժինե Սվազլյանին, այցելել Ծիծեռնակաբերդ եւ Նոր Կեսարիա:

Ֆիլմի ռեժիսորն է Ռոհան Ֆերնանդոն, պրոդյուսերը՝ Սյուզան Ջերարդը: Նրանք, ըստ «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթի լրատվության, վստահ են, որ ֆիլմը նպաստելու է պատմական ճշմարտության համընդհանուր ճանաչմանը:

Տարիներ առաջ Հարի Տիգրանյանն օժանդակել էր դասական մի հայցի արդարացի լուծմանը, որի հիմքում ընկած էր Թուրքիայից Կանադա ներգաղթած մի հայ անձնավորության ցանկությունը նախկինում իրեն պարտադրված «Բաղդան» ազգանունը Կանադայում փոխելու «Պահապան(յան)» ազգանունով:

Կանադայում ընդհանրապես չափազանց դժվար է (համարյա անկարելի) ազգանուն փոխելը, նույնիսկ ամուսնացող զույգերի համար: Հարին իրավագիտական իր հմտություններով կարողացել է ապացուցել, որ այդ մարդու ցանկությունը սոսկ քմահաճույք չէ, այլ սոցիալական կարգավիճակի վերահաստատում: Թուրքերը «Բաղդան» ազգանունը պարտադրելով փաստորեն նրան հասարակ այգեպանի ցածր կարգավիճակ էին սահմանել, մինչդեռ, երբ «Պահապանը» տիրոջ, խնամակալի եւ վերակացուի բարձր կարգավիճակ է ենթադրում: Դատավորը հաշվի առնելով այդ բացատրությունը, բավարարել է հայցվորի պահանջը եւ անվանափոխության այդ առաջին հայցից չնչին «գործն» առիթ է դարձել, որ դատական կազմը, ատենակալներն ու դատական նիստի ներկաները խորամուխ լինեն Հայոց ցեղասպանության եւ Թուրքիայում ապրած հայերին բաժին դարձած կսանքների մանրամասներում:

Հարի Տիգրանյանը որդին է մասնագիտությամբ բժիշկ Տիգրան Տիգրանյանի, որը նաեւ արգենտինյան պատվաբերների ու պոեզիայի հրաշալի թարգմանիչ է ու մեկնաբան:

Հ. ՇՈՒՇԻԿՅԱՆ

Ամերիկյան ռազմաբազան դուրս է բերվում Ուզբեկստանից

Հակաաֆղանական պատերազմի նախօրյակին ԱՄՆ-ը Միջին Ասիայում ռազմական ներկայություն ապահովելու մղումով տեղակայել էր բազաներ ինչպես Տաջիկստանում եւ Կիրգիզիայում, այնպես էլ Ուզբեկստանում: Սակայն Վրաստանի, Ուկրաինայի, ապա եւ Կիրգիզիայի «գունավոր հեղափոխությունները», ուզբեկական ընդդիմության նկատմամբ պատշտոնական Վաշինգտոնի հարաճուն հետաքրքրությունները ու Սորոսի հիմնադրամի քայքայիչ գործունեությունը երկրում նախազգուշական ազդակ հանդիսացան նախագահ Իսլամ Քարիմովի իշխանությունների համար:

«Գունավոր հեղափոխություններին» հետեւեցին Անդիջանի մայիսյան խռովությունները, որոնց կազմակերպիչների ապաստանումն ամերիկյան ազդեցության տակ գտնվող Կիրգիզիայում ծայրաստիճան սրեց ԱՄՆ-ի հետ Ուզբեկստանի հարաբերությունները: Ստեղծված իրավիճակում մինչ այդ Սորոսի հիմնադրամին երկրից վտարած ուզբեկական իշխանությունները ձեռնամուխ եղան Կաշկադարիայի մարզի խանաբադ քաղաքում տեղակայված ամերիկյան ռազմաբազայի փակմանը: Ավելին՝ Ուզբեկստանի արտգործնախարարությունը, նոստա հղելով Տաշքենդում ԱՄՆ-ի դեսպանատուն, ամերիկյան կողմից պահանջեց 180 օրվա ընթացքում ամբողջովին դատարկել խանաբադի ռազմաբազան:

Օգոստոսի 25-ին թուրքական հանրային հեռուստատեսությունն, անդրադառնալով տվյալ ռազմաբազայի դուրսբերմանը, նշում է Ուզբեկստանի խորհրդարանի ստորին պալատի նախորդ օրվա նիստի մասին: Խանաբադի ռազմաբազան փակելու Կաշկադարիայի պատգամավորների առաջարկով հրավիրված նիստին ներկա է եղել նախագահ Քարիմովը, որտեղ որոշվել է հարցերը քննարկման դնել օգոստոսի 26-ին խորհրդարանի գլխավոր ասամբլեայում եւ դրա առնչությամբ կայացնել համապատասխան որոշում:

Ուզբեկ պատգամավորները, ըստ թուրքական հեռուստատեսության, նշել են, որ խանաբադի ռազմաբազան օգտագործելու իրավունքն ամերիկացիներին տրված էր 1 տարի ժամկետով: Թեեւ այդ բազան 2002-ին կորցրել է իր նշանակությունը, սակայն շարունակում է գործել:

Հ. Ծ.

Չինացիները կարող են Ռուսաստան մտնել առանց այցագրի

Երեկվանից չին զբոսաշրջիկներն սկսել են Ռուսաստան մուտք գործել առանց այցագրի: ՌԴ զբոսաշրջության դաշնային գործակալությունում ընդգծում են, որ ՌԴ եւ ՉԺՀ քաղաքացիների անայցագիր խմբային այցելությունների վերաբերյալ երկկողմ համաձայնագիր է ստորագրվել արդեն 1993 թ., իսկ 2000 թ. համաձայնեցվել է զբոսաշրջային կազմակերպությունների գործողությունները կարգավորող փաստաթուղթը:

ՌԻԱ գործակալության տվյալներով, մինչեւ վերջերս Չինաստանում արգելված են եղել Ռուսաստան մեկնելու ուղեգրերի գովազդն ու վաճառքը, իսկ 2000 թ. համաձայնագիրն օգտագործվել է միայն սահմանամերձ փոխանակումների, «մաքոքային» առեւտրի, երբեմն էլ՝ անօրինական աշխատուժ Ռուսաստան անցկացնելու նպատակներով:

Մինչդեռ ռուսաստանցի զբոսաշրջիկներն առանց այցագրի Չինաստան են մեկնում արդեն 1990-ական թթ. կեսերից: Չինացիները նոր են ստանում ազատ այցելության իրավունք, քանզի ՉԺՀ ղեկավարությունը վերջերս է Ռուսաստանն ընդգրկել չինացիների կազմակերպված խմբային զբոսաշրջության երկրների ցանկում:

Չինական կողմը խստիվ վերահսկում է չինացիների խմբային այցելությունները: Բացի դրանից, ռուսաստանցիների գործը դյուրանում է, որովհետեւ հիշյալ համաձայնագիրը խմբային ուղեւորությունների ձեւակերպման բավական խիստ կարգ է նախատեսում, իսկ օտար պետության տարածքում խումբը կարող է մնալ 30 օրից ոչ ավելի:

Պ. Ք.

Մշակույթ

Ասված եմ Մարտիրոս Սարյանի տուն-թանգարանի, այսինքն՝ Մարտիրոս Սարյանի տան հյուրասենյակում: Սեղանի մոտ, իմ դիմաց եւս մի քանի աթոռներ կան, որոնցից մեկի վրա 1972 թ. նոյեմբերին մի քանի ժամով նստել է Գուրգեն Յանիկյանը: Այս տանը, այս հյուրասենյակում հազարավոր ախտահանչակ մարդիկ են եղել: Այս անգամ իմ այցելության նպատակը Գուրգեն Յանիկյանի այցի մանրամասները պարզելն էր: Իմ հյուրընկալոտին՝ երաժշտագետ Արաքսի Սարյանը, ցույց է տալիս թերթի դեղնած մի կտոր. «Հայրենիքի ձայն» թերթի 1972 թ. նոյեմբերի 25-ի համարից կտրված մի հաղորդագրություն, որում ասվում է, թե այդ օրերին տուն-թանգարան է այցելել Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից եկած Գուրգեն Յանիկյանը եւ նվիրաբերել Վարդեսի «Արեւելյան սենյակ» նկարը (ստեղծված 1918 թ., 39x59 սմ, թուղթ, ջրաներկ, գուաշ), որը երկար տարիներ համարվում էր անհայտ կորած: Չոր ու ցամաք հաղորդագրությունն այլեւս գրեթե ոչինչ չի ավելացնում: Բայց այս նկարի վերադարձի մասին ես կարդացի իմ արխիվում գտնվող մի քանի փաստաթղթերում եւ իր՝ Գուրգեն Յանիկյանի «Նպատակ եւ ճշմարտություն» գրքում, որը գրել է 1973 թ. սեպտեմբերին, Կալիֆոռնիայի (ԱՄՆ) Սան Լուիս Օբիսպոյի թիվ 7160 բանտախցում:

- Հաղթահասակ, ոլինդ, առինքնող արտաքինով, լավ խոսող եւ հաճույքով ուտող մարդ էր 77-ամյա Յանիկյանը, որին ծերունի անվանելը սխալ կլիներ,- ասում է տիկին Արաքսին:- Այնպիսի ջերմությամբ, այնպիսի զվարթությամբ լցրեց Վարդեսի օջախը, որ տասնամյակներ անց էլ նրան հիշում ենք առանձին մի հուզմունքով:

Այդ ժամանակ, ավաղ, Վարդեսն արդեն չկար, եւ Գուրգեն Յանիկյանը, որին ուղեկցում էր սփյուռքահայության հետ մշակութային կապերի կոմիտեի նախագահի տեղակալ Ա. Մարտիրոսյանը, նկարը հանձնեց տուն-թանգարանի տնօրեն Շահեն Խաչատրյանին: Հեռանալուց առաջ, հիշում է տիկին Արաքսին, Յանիկյանը հայտարարել է, որ իր մասին դեռ կլսեն: Ոչ ոք գլխի չի ընկել, թե ինչ էր ակնարկում այս հաղթահասակ, առինքնող ամերիկահայը:

Ո՞վ էր այս մարդը, ինչո՞ւ էր նկարը Հայաստան բերել այն ժամանակ, երբ արդեն Վարդեսը չկար, ի՞նչ էր ուզում ասել:

Իսկ ասացին զանգվածային լրատվական միջոցներն ընդամենը երկու ամիս հետո, երբ ԱՄՆ-ի Լոս Անջելեսից 100 կմ հեռու գտնվող Սանտա Բարբարա քաղաքի «Բալթիմոր» հյուրանոցի բունգալոներից մեկում հնչեց 13 կրակոց, եւ գետին տապալվեց ԱՄՆ-ի Լոս Անջելեսի քաղաքի թուրք հյուպատոս Մեհմեդ Բայթարն ու նրա օգնական Բահաքը Դեմիրը: Այդ կրակոցները նշանավորեցին հայ ազգային-ազատագրական պայքարի նոր շրջանը:

Այս գործողությանը Գուրգեն Յանիկյանը նախապատրաստվել էր երկար տարիներ, թեեւ գործողության հիմնական ծրագիրը մշակել էր 5-6 ամիս առաջ: Համեմատաբար ունետ մարդ լինելով, նա ցանկանում էր իր կյանքում ճակատագրական քայլին գնալուց առաջ ազգային արժեքներ հանձնել իրենց հիմնական հասցեատիրոջը՝ Հայաստանին: Բացի Մարտիրոս Սարյանի նկարից, Յանիկյանը բերեց եւ Հայաստանին հանձնեց հայ թագավորներից մեկի մատանին:

«...Նկարը հանձնեցի: Հեռատեսիլով Երեւանի ժողովուրդն իմացավ այդ ու տեսավ ինձ, եւ ես մի քանի խոսք էլ ասացի նկարի ու դրանք (նկարն ու մատանին) հայրենիքին նվիրելու իմ որոշման մասին:

Մատանին էլ հանձնեցի: Մատանին ավելի էր ուրախացրել ստացողներին, որովհետեւ դա հայ թագավորի առաջին մատանին էր, որ նրանք թանգարանում պիտի ունենային եւ հարկ եղած դեպքում ցուցադրելու էին: Իրենք էլ, պատմաբանների տվյալների վրա հիմնվելով, նույնիսկ գտան, թե որ թվի մատանիկնիք է: Մեծերից մեկն ասաց ինձ, որ միլիոն դոլար նվերն այնքան գնահատելի չէր լինելու հայրենիքի համար, որքան այդ աննման մատանին: Ես ուրախ էի: Մատանին իմ մատի փոխարեն գրավեց իր արժանի տեղը Երեւանի թանգարանում...»:

Սուղ տեղեկություններ կան այն մասին, թե Գուրգեն Յանիկյանի մոտ ինչպես էր հայտնվել հայ թագավորական մատանին: Բայց Մարտիրոս Սարյանի նկարի հայտնվելու պատմությունը հայտնի է:

...Խարկովում պատասխանատու պաշտոն ստանձնած ճարտարագետ (ինժեներ) Գուրգեն Յանիկյանը 1918 թվականին ամուսնանում է բժշկուհի Շուշանիկ Քյոմուրճյանի հետ, որը շառավիղն էր Պոլսում ապրած եւ Օսմանյան կայսրության պատմության հեղինակ Երեմիա Չելեբի Քյոմուրճյանի (1637-1695 թթ.): Յանիկյանի տիկնոջ՝ Շուշանիկի մեծ եղբայրը Ռուսովի՝ Նոր Նախիջեւանի դրամատան կառավարիչն էր, մյուս եղբայրը՝ Ֆեոդոր Քյոմուրճյանը հայտնի բժիշկ էր: Մարտիրոս Սարյանի «Արեւելյան սենյակ» նկարը Յանիկյան ամուսինները նվեր էին ստացել Շուշանիկի՝ դրամատան կառավարիչ եղբորից: «Նկարը, միշտ ճանապարհորդելով մեզ հետ,

Այդ զարմանալի հայը՝ Գուրգեն Յանիկյանը

տեսնողներին հաճույք էր պատճառում, իսկ ինձ հպարտություն, որ իմն է եւ գործն է մեր ազգի հանճարներից մեկի...»:

Մարտիրոս Սարյանի նկարն, իհարկե, մեծ արժեք ունի: Եվ պատահական չէր, որ Փարիզում Գալուստ Գյուլբենկյանը ցանկություն էր հայտնել գնելու նկարը Լիսաբոնի իր անունով կոչվող թանգարանի համար: «Մերժեցի, եւ դա շատ զարմանք պատճառեց...», գրում է Գուրգեն Յանիկյանը: Թե այդ ժամանակ Յանիկյանն ինչո՞ւ էր մերժում մեծահարուստ մեր ազգակցին, չէր ցանկացել բացատրել: Ոչ մեկին, բացառապես ոչ մեկին նա չէր հաղորդում իր ծրագրի մասին: Բայց նաեւ գիտեր, որ անհաջողության, թե հաջողության դեպքում նա հայտնվելու էր բանտում: Իսկ իր ունեցած հարստությունները նա ցանկանում էր անպայման հասցնել Հայաստան:

Եվ 1972-ի ամռանը նա Վարդեսին ուղարկեց իր մոտ եղած նկարի լուսանկարը՝ խնդրելով ճշտել, թե իրոք նկարի հեղինակը հենց ինքը՝ Մարտիրոս Սարյա՞նն է: Վարդեսը լուսանկարի հետեւում մակագրեց, որ, այո, դա իր աշխատանքն է եւ ինքը այն գտնելու հույսը կորցրել էր: Իսկ ՀԽՍՀ իշխանություններին ուղղված նամակում նա խնդրում էր Հայաստան գալու հնարավորություն ստեղծել: Կարճ ժամանակ անց ստացվեց նաեւ Հայաստանի իշխանությունների պաշտոնական հրավերը: Եվ, ահա, 1972 թվականի նոյեմբերին նա եկավ Հայաստան եւ կատարեց իր բարձրարժեք նվիրատվությունները:

Սա մի փոքրիկ հատված է մեծ հայի ու մեծ հայրենասերի փառավոր կենսագրությունից: Միայն մի փոքր հատված, որը կարեւոր երանգ է հաղորդում Գուրգեն Յանիկյան-հայի կերպարին:

ՄԵՐԳԵՑ ԳԱԼՈՅԱՆ

«Եթե թելը կտրվի, վերականգնել չենք կարող»

Ազգային նվագարանների հանդեպ հետաքրքրության պահպանման փորձ

Արդեն բավականին երկար ժամանակ մեզանում պակասել է հետաքրքրությունն ազգային նվագարանների հանդեպ: Դա է վկայում երաժշտական դպրոցների, բոլորի այս դասարաններում դիմորդների փոքր թիվը: Երաժշտական դպրոցներում դասարաններ են փակվում, իսկ բոլորում ուրախանում են, երբ քառի կամ քամանչայի դասարանի համար 1-2 դիմորդ է լինում: «Ցավոք, երաժշտական այդ գործիքների հանդեպ հետաքրքրությունը կարծես մեռնում է, **«Ազգի»** հետ զրույցում ասաց Երեւանի պետական մանկավարժական համալսարանի կուլտուրայի ֆակուլտետի դեկան **Ռուբեն Միրզախանյանը:** Ուրախանում ենք, երբ 1 դիմում է լինում եւ դիմորդին էլ աշխատում ենք ընդունել: Այսօր մեզ մոտ ժողգործիքների բաժնի 1-5-րդ կուրսերում քառի եւ քամանչայի 5-6 ուսանող ունենք ընդամենը»:

Իրավիճակը շտկելու փորձ է արել երգահան **Արա Գեւորգյանը:** Արդեն կես տարի 17 աշակերտ քառ ու քամանչա նվագել է սովորում հանրապետության լավագույն մասնագետների մոտ: «Երբ մեր այսօրվա վարպետները դադարեն պարապել աշակերտների հետ, կկտրվի այս արվեստը մի սերնդից մյուսին փոխանցող թելը: Պետք է միշտ հիշենք, որ ոչ մի ազգ չի կարող մեզ քառ ու քամանչա նվագել սովորեցնել: Երաժշտական դպրոցներում մարդիկ վճարում են դաշնամուր, ջութակ նվագել սովորելու համար, սակայն քառի կամ քամանչայի նույնիսկ անվճար դասերին չեն հաճախում: Այդ պատճառով մտածեցի, որ գուցե իրեն կարդարացնի աշակերտին թոշակ տալու տարբերակը»: Երգահանը կարող է հաստատել սփյուռքահայ Պիեռ եւ Տիրան Բաղդադլյան եղբայրների հետ, որոնք էլ բարերար Ալֆրեդ Թերզիբաշյանին ներկայացրել են ծրագիրը, վերջինս էլ համաձայնել է հովանավորել: Տասը քառահար եւ յոթ քամանչա նվագող աշակերտներն ուսանում են երեք մասնագետների մոտ: Աշակերտներն ամսական ստանում են 5000 դրամ թոշակ, դասատուները՝ 75-80.000 դրամ: Ծրագիրն, այսպիսով, շուրջ 500 դոլար արժողություն է ունենում: «Մենք ոչ միայն աշխատում ենք պահպանել մեր ազգային նվագարանները, այլեւ ինչ-որ չափով փորձում ենք օգտակար լինել մեր վարպետներին, ասում է Արա Գեւորգյանը: Մենք նաեւ զրուցում ենք ծնողների հետ, ասում, որ եթե հեռանալու են Հայաստանից, թող երեխային չբերեն այս դասարաններ: Մեր նպատակը մեր երկրում ազգային նվագարանների դպրոցը պահպանելն է»: Ծրագիրն, ի դեպ նախնական պայմանավորվածության համաձայն 3 տարի է տեւելու, իրականացնում է «Նարեկացի» մշակութային կենտրոնը:

Թառի ուսուցիչ **Հովիկ Սահակյանը** համոզված է, որ ձեռնարկն ազդեցություն կունենա: Եթե նույնիսկ ոչ բոլոր աշակերտները շարունակեն ուսումը, կենցաղում, ժողովրդի մեջ կնվագեն անպայման: «Չէ՞ որ քառն ու քամանչան դաշտուկից պակաս գործիքներ չեն, դրանցով կարելի է կոմիտասյան, գուսանական, հոգեւոր հիանալի մեղեդիներ ստանալ», ասում է քառահարը:

ԹԱՄԱՐ ՄԵՆԱՍՅԱՆ

ՕՊԵՐԱՅԻ ԵՎ ԲԱԼԵՏԻ ԹԱՏՐՈՆ

Ս. Ռախմանինովի օպերայի երեւանյան պրեմիերան

1991 թ. Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի եւ բալետի թատրոնում Պ. Ի. Չայկովսկու «Պիկովայա դամայի» բեմադրությունից հետո (բեմադրիչ՝ Վահագն Բագրատունի) մեր թատրոնի խաղացանկում ռուսական օպերա այլեւս չէր հայտնվել: Իսկ «Պիկովայա դաման» 1992 թ. Բագրատունու մահից եւ նոր գլխավոր ռեժիսոր Տիգրան Լեւոնյանի գալուց որոշ ժամանակ անց հանվել էր խաղացանկից...

Թատրոնի ազդագրում ռուս կոմպոզիտորի օպերայի բացակայության հետ կապված նման անբացատրելի թյուրիմացությունը վերջապես հաղթահարվեց Սերգեյ Ռախմանինովի «Ալեկոյի» պրեմիերայի շնորհիվ: Ներկայացման հովանավորը դաշնակահար եւ դիրիժոր, Ռուսաստանի վաստակավոր արտիստ Կոնստանտին Օրբելյանն է (Մոսկվա): Օպերան բեմադրվել է երեւանցի եւ պետերբուրգցի թատերական գործիչների համատեղ ջանքերով: Բեմադրող ռեժիսորն է Իրկին Գաբիտովը, բեմադրող նկարիչներն են Պյոտր Օկունեւը եւ Օլգա Օկունեւա-Շաիմելաշվիլին (Սանկտ Պետերբուրգի Մարիինյան թատրոնից), բեմադրող դիրիժոր Կարեն Դուրգարյանը, խմբավար Կարեն Սարգսյանը եւ բալետմայստեր Հովհաննես Խաչիկյանը Երեւանի Սպենդիարյանի անվան թատրոնից են:

Նոր պրոֆեսիոնալ ուժերի, թատերական հայեցակարգի նոր ընկալման գոյությունն անմիջապես զգացվեց: Ներկայացումն ամբողջական է եւ համոզիչ, իսկ օպերային խմբի երիտասարդական կազմը հնարավորություն է տացել ցուցադրելու իր կարողությունները եւ ակնհայտ ստեղծագործական ներուժը: Բայց հարկավոր է մի ընդհանուր մաղթանք հասցեագրել բոլոր մասնակից վոկալիստներին: «Ալեկո» մեկ գործողությամբ օպերան (լիբրետտոն գրել է Վ. Նեմիրովիչ-Դանչենկոն ըստ Ա. Պուշկինի «Գնչուներ» պոեմի), թեեւ սյուժետային եւ երաժշտական առումներով այնքան էլ չի արտացոլում ռուսական կենցաղն ու խառնվածքը, բայց, այնուամենայնիվ, ռուսերեն բանավոր խոսքի առոգանության եւ բեմական պլաստիկայի (դիմախաղ, ժեստեր, բեմական վարագիծ, շարժում եւ այլն) վրա աշխատանքը պետք է շարունակվի:

Բեմադրիչ Իրկին Գաբիտովը ներկայացումը տեսնում է ամենակող ողբերգական կրքի լույսով: Մեր կարծիքով, ներկայացման մեջ չափից ավելի գերակշռող կարմիր երանգը (հետնաբեմի տեսարաններ, երգիչների եւ պարողների զգեստներ, լուսավորություն) խորհրդանշում է այդ գաղափարը: Բեմական տարածքը նա օգտագործել է տարբեր հարթություններում: Հորիզոնական հատույթով դա իրադարձություններին մշտապես արձագանքող ամբոխն է: Այս հարթության վրա ծավալվում է նաեւ օպերայի հերոսների անձնական դրաման: Իսկ ուղղահայաց հարթության վրա օգտագործվում են վերընթաց պլաններ, որոնք կապված են զարգացման ներքին-պատմողական գծի հետ: Բեմի տարածքի նման մեկնաբանությունն օպերային ծավալ է հաղորդում. այս առումով առանձնակի կարեւորություն է ստանում երգչախմբի պարտիան:

Երգչախումբը՝ ներկայացման դինամիկան, բեմադրիչի եւ խմբավարի շնորհիվ դարձել է ներկայացման գլխավոր հաջողությունը: Երգչախմբի երիտասարդ ուժերը, թատրոնի վարպետների հմուտ աջակցությամբ, տպավորություն գործեցին կատարման որակով եւ բեմական խաղով: Օպերայի արեւելյան կոլորիտը (հատկանշական է, որ 19-ամյա Ռախմանինովը միաժամանակ Ա. Պուշկինի բանաստեղծությունից ոգեշնչված ստեղծել է «Գեղեցկուհի, մի երգիր իմ ներկայությամբ» երգային գլուխգործոցը) մեր երգիչները վերարտադրեցին պարզապես հրաշալի կերպով՝ լարվածության մեջ պահելով նաեւ հանդիսականներին: Փոխարենն ինչպես ստանդարտ խորեոգրաֆիայով, այնպես էլ փոքր կատարմամբ հիասթափեցրեց պարային դիվերտիսմենտը, մանավանդ կանանց խմբինը:

Մենակատարների փոքր կազմը միավորել է օպերայի փորձառու արտիստներին եւ սկսնակ երիտասարդներին: Հենց սկզբնական դերերգից Զեմֆիրայի հոր պարտիան համաչափ եւ արտահայտիչ կատարեց Միխայել Հովակիմյանը: Նրան համապատասխան ընդգծված կերպար ստեղծեց Լիանա Հակոբյանը (պառավ գնչուհի): Առաջին անգամ մեներգում էր Պերճ Ղազարյանը. Նա արտիստականորեն եւ ինտոնացիոն առումով մաքուր մարմնավորեց (տպավորվեց նրա «Ռոմանսը») Զեմֆիրայի սիրեցյալի կերպարը:

Զեմֆիրայի դերերգը կատարում էին Սուսաննա Բաղամյանը եւ Լիանա Մարյանը: Առաջինն ուժեղ, գեղեցիկ տեմբրային երանգով սոպրանո է եւ բեմականորեն բնական, իր կրքերի մեջ խելահեղ Զեմֆիրա: Բաղամյանին ի հակակշիռ Մարյանը ստեղծեց առավել ինքնատիպ եւ կանացի կերպար:

Վերջապես Ալեկոյի՝ օպերայի գլխավոր հերոսի մասին: Երկու ներկայացումներում էլ նրա դերերգը կատարում էր Գետարգ Հակոբյանը, որը վստահորեն յուրացնում է թատրոնի բարիտոնային խաղացանկը: Նրա Ալեկոն չափից ավելի տրամաբանող է. դա զգացվում է ոչ միայն կերպարային, այլեւ վոկալ առումով: Կարծում եմ, դերի դրամատիկ գիծը խորացնելով՝ օժտված արտիստը կարդարացնի իր հերոսի վարքագիծը:

Անկասկած, ակնհայտ է օպերայի սիմֆոնիկ նվագախմբի արգասավոր աշխատանքը: Կարեն Դուրգարյանը կոլեկտիվը ղեկավարում էր վստահորեն՝ վարակելով արտահայտչականությամբ: Եվ, այդուհանդերձ, երբեմն կուզենայինք տեսնել զգացմունքների առավել մեծ զսպվածություն եւ հնչողության համակշռվածություն: Այդ դեպքում մեր երիտասարդ ձայներն ավելի լավ կընկալվեին:

ՍՎԵՏԼԱՆԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ
Արվեստագիտության դոկտոր

ՀՈԲԵԼՅԱՐԻ ԱՆԿՅՈՒՆ

Երեւանի բասկետբոլիստուհիները եզրափակիչում

Բասկետբոլի համահայկական առաջին մրցաշարը թեւակոխել է վճռական փուլ: Երեկ հայտնի դարձան կանանց մրցաշարի եզրափակիչի մասնակիցները, իսկ տղամարդիկ որոշեցին լավագույն այն 4 թիմերին, որոնք կբարունակեն պայքարը մրցանակային տեղերի համար:

Կանանց մրցաշարում վիճակահանության խմահաճույքով կիսաեզրափակիչի զույգ էին կազմել Երեւանի եւ Գյումրու բասկետբոլիստուհիները: Երկու թիմերն էլ բավական ջանք ու եռանդ ներդրեցին հաջողության հասնելու համար: Ծավալվեց համառ ու լարված մրցակցություն, որին տոն էին տալիս երեւանցի բասկետբոլիստուհիները: Նրանց գրոհներն ավելի սուր ու արդյունավետ էին: Ի վերջո երեւանցիները հաղթեցին 107-69 հաշվով եւ իրավունք ստացան վիճարկելու գլխավոր մրցանակը: Այսօր մայրաքաղաքի «Դինամո» մարզասրահում Երեւանի թիմն ուժերը կչափի Թեհրանի բասկետբոլիստուհիների հետ: Վերջիններս կիսաեզրափակիչում մրցեցին Թբիլիսիի մարզուհիների հետ: Արդեն խաղասկզբից թեհրանցի բասկետբոլիստուհիների առավելությունը նկատելի դարձավ, որոնք աչքի էին ընկնում դիպուկ նետումներով: Եվ խաղի վերջնական արդյունքն էլ (86-34) ցայտուն կերպով բնորոշում է ուժերի հարաբերակցությունը խաղահրապարակում: Կիսաեզրափակիչում պարտված Գյումրու եւ Թբիլիսիի թիմերն այսօր ՖԻՄԱ-ի մանեժում կվիճարկեն 3-4-րդ տեղերը: 5-6-րդ տեղերի համար մրցավեճի կբռնվեն Կահիրեի եւ Ստեփանակերտի թիմերը: Իսկ Բաղդադի եւ Մարսելի բասկետբոլիստուհիները կվիճարկեն 7-8-րդ տեղերը: Երեկ կայացած մյուս հանդիպումներում գրանցվել են այսպիսի արդյունքներ. Կահիրե Բաղդադ՝ 43-26, Ստեփանակերտ-Մարսել՝ 76-20:

Բավական հետաքրքրական մրցավեճ էր ծավալվել տղամարդկանց մրցաշարի քառորդ եզրափակիչ հանդիպումներում: Վալեյի բասկետբոլիստները մեծ առավելությամբ (105-63) հաղթեցին գյումրեցիներին: Համահայկական 3-րդ խաղերի չեմպիոն Գլենդեյլի թիմն էլ շարունակեց իր հաղթարշավը՝ 70-56 հաշվով պարտության մատնելով մարսելցիներին: Արդյունավետ խաղով աչքի ընկան թբիլիսցիները, որոնք 105-72 հաշվով պարտության մատնեցին Թեհրանի բասկետբոլիստներին: Քառորդ եզրափակիչ փուլը եզրափակվեց Երեւանի եւ Սոչիի թիմերի մրցավեճով: Երեւանցիները հենց սկզբից տիրեցին նախաձեռնությանը եւ ողջ խաղի ընթացքում իրենց կամքն էին թելադրում մրցակցին: Երրորդ խաղափուլից հետո նրանք խաղը շահում էին 48-36 հաշվով, իսկ վերջին՝ 10 րոպեներին ավելի մեծագույն միավորների տարբերությունը եւ ի վերջո հաղթանակ տոնեցին (71-50):

9-16-րդ տեղերի համար մրցաշարում գրանցվեցին հետեւյալ հաշիվները. Կահիրե-Ալեքսանդրիա՝ 79-66, Բեյրութ-Վանաձոր՝ 62-59, Սարի-Ստեփանակերտ՝54-37: Սոչիի թիմը չներկայացավ Բաղդադի հետ հանդիպմանը, եւ սոչիանցիներին պարտություն գրանցվեց 0-20 հաշվով:

Այսօր «Դինամո» մարզասրահում կկայանան տղամարդկանց մրցաշարի կիսաեզրափակիչ հանդիպումները: Նախ ժամը 13:20-ին մրցասպարեզ դուրս կգան Վալեյի եւ Գլենդեյլի թիմերը, իսկ ժամը 15:00-ին կսկսվի Երեւանի եւ Թբիլիսիի բասկետբոլիստների մրցավեճը, որից հետո մրցասպարեզը կտրամադրվի կանանց եզրափակիչի մասնակիցներին: 5-8-րդ տեղերի համար կկայանան Գյումրի-Մարսել, Թեհրան-Սոչի հանդիպումները: Իսկ 9-16-րդ տեղերի համար տեղի կունենան Ալեքսանդրիա-Վանաձոր, Սոչիան-Ստեփանակերտ, Կահիրե-Բեյրութ եւ Բաղդադ-Սարի մրցախաղերը:

«Բանանցը» դուրս մնաց պայքարից

Երեկ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի որակավորման երկրորդ փուլի պատասխան խաղում Երեւանի «Բանանցը» Դնեպրոպետրովսկում մրցեց տեղի «Դնեպրի» հետ: Հաջորդ փուլ դուրս գալու համար «Բանանցին» հարկավոր էր մրցակցին հաղթել երեք գնդակի տարբերությամբ, քանի որ երեւանյան հանդիպումը զիջել էր 2-4 հաշվով: Դեռեւս երեւանյան խաղից հետո ակումբի ղեկավարներն ու թիմի ֆուտբոլիստները գիտակցելով ծանր իրավիճակը, խոստովանում էին, որ մրցակցի դաշտում անհնար է հաղթել երեք գնդակի առավելությամբ: Դնեպրոպետրովսկում էլ ուկրաինացի ֆուտբոլիստները հասան հաղթանակի՝ 4 գնդակ խփելով «Բանանցի» դարպասը: Արդեն 10-րդ րոպեին Արսակ Օսեյանը խախտեց կանոնները եւ հեռացվեց դաշտից, իսկ Շելաեւը դիպուկ իրացրեց 11 մ հարվածը: Մինչեւ ընդմիջում Ռիկունն ու Շելաեւը եւս 2 գոլ խփեցին: 70-րդ րոպեին Բալաբանովը 4-րդ անգամ գրավեց «Բանանցի» դարպասը:

ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐ ԶՐԱՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐՈՒՄ

ԲԱՐԵԿԱՐԳՎԵԼՈՒ, ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՎԵԼՈՒ ԵՆ ՍԱՆԻՏԱՐԱԿԱՆ ԳՈՏԻՆԵՐԸ

Ժողովրդական այսպիսի ասացվածք կա՝ այն աղբյուրից, որ ջուր ես խմում, քար մի գցիր: Տավոր, բոլորը չէ, որ հետեւում են իմաստուն այդ խրատին եւ իրենց անխոհեմ, անզգույշ վարվելակերպով ջրի որակի վրա բացասաբար ազդող գործոններ են ստեղծում՝ մոռանալով դրանց հետեւանքների մասին:

Առանձին քաղաքացիներ շահագործողներին լրացուցիչ հոգսեր են պատճառում: Նրանք, իրենց օժտելով անխոցելիության իրավունքով, ոտնձգություն են կատարում ջրառ կառուցվածքների նկատմամբ, ամենեւին հաշվի չառնելով, որ դրանք ստրատեգիական նշանակության կառույցներ են:

Սանիտարական-պատշգամբային գոտիներում, հատկապես առավել անպատշաճ իրավիճակում հայտնված երկրորդ գոտում, անասուններ են արածեցնում, մշակաբույսեր աճեցնում, պարարտանյութեր կիրառում: Որոշ արկածախնդիրներ էլ կոտրում են ջրագծերի խողովակները կամ դրանց վրա անցքեր բացում, որպեսզի ոռոգեն իրենց դաշտերը:

Այս հարցում ընկերության տարածքային մասնաճյուղերի հետ պետք է ակտիվորեն համագործակցեն ՏԻՄ-երը, իրավապահ մարմինները եւ համապատասխան ծառայությունները:

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ-ն մեծ կարեւորություն տալով խնդրին, «Կառավարման պայմանագրի» շրջանակներում, «Ջրամատակարարման համակարգերի սանիտարական գոտիների պատշգամբություն» ծրագիր է մշակել, որը 2005 թվականին իրականացվելիք «Անհապաղ ներդրումներ» ծրագրի բաղկացուցիչ մասերից է եւ հաստատվել է ընկերության կառավարման խորհրդի կողմից:

Նախատեսված է իրականացնել ՕԿՋ-ների, աղբյուրաբերների (կաթսաների), ջրաղբյուրների եւ այլ ջրընդունիչ կառուցվածքների սանիտարական գոտիների վերականգնում, քանի որ դրանք խիստ անմխիթար վիճակում են՝ անբարեկարգ են, չկան ցանկապատեր:

Գլխամասային կառուցվածքների սանիտարական գոտիների պահպանման, բարեկարգման ծրագրի նախագծային փորձաքննության աշխատանքներն ավարտական փուլում են:

Ցանկապատման համար անհրաժեշտ նյութերի ձեռք բերման մրցույթը կհայտարարվի մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը:

Շինարարական աշխատանքներն իրականացնելու է ընկերությունը:

Ծրագիրը կյանքի կոչելու համար նախատեսվում է ծախսել շուրջ 120 հազար ԱՄՆ դոլար կամ 54 միլիոն դրամ:

Ծրագրի իրականացման արդյունքում կբարելավվեն խմելու ջրի ախտահանման, մաքրման գործընթացները, կնվազեն ջրի աղտոտման հետ կապված վտանգները: Այդ ամենը դրական ազդեցություն կունենա շրջակա միջավայրի պահպանման վրա:

«Հայջրմուղկոյուղի» ՓԲԸ
հասարակայնության հետ կապերի վարչություն

ԲՈՆՑՔԱՄԱՐՏ

Դարչինյանը պահպանեց չեմպիոնի իր տիտղոսները

Ավստրալիայի Սիդնեյ քաղաքում պրոֆեսիոնալ հայ բոնցքամարտիկ Վախթանգ Դարչինյանը հաջողությամբ պաշտպանեց 50,8 կգ քաշային կարգում IBF-ի եւ IBO-ի վարկածներով աշխարհի չեմպիոնների տիտղոսները: Նա տեխնիկական նոկաուտով պարտության մատնեց կոլումբիացի բոնցքամարտիկ Խաիր Հիմենեսին: Մենամարտի հենց սկզբից Դարչինյանը տիրել էր նախաձեռնությանը՝ սիստելով մրցակցին պաշտպանվել: Հաջորդ ռաունդում եւս հայ բոնցքամարտիկն անընդհատ հարձակվողի դերում էր ու դիպուկ հարվածներ էր հասցնում Հիմենեսին, որը հազիվ էր կարողանում պաշտպանվել: Չորրորդ ռաունդում կոլումբիացի բոնցքամարտիկը հայտնվեց նոկդաունում, սակայն կարողացավ վեր կենալ եւ շարունակել պայքարը: Հինգերորդ ռաունդում մենամարտը միակողմանի բնույթ կրեց: Հիմենեսը փորձում էր միայն պաշտպանվել, որի պատճառով մրցավարը որոշեց ընդհատել մենամարտը եւ կոլումբիացուն տեխնիկական նոկաուտով պարտություն գրանցեց:

Այսպիսով վանաձորցի բոնցքամարտիկը, որ ներկայում բնակվում է Ավստրալիայում եւ այդ երկրի քաղաքացի է, պրոֆեսիոնալ ռինգում անցկացրած իր 24-րդ մենամարտն էլ հաղթանակով ավարտեց: Դրանցից 19-ը Վախթանգն ավարտել է նոկաուտով: Պրոֆեսիոնալ ռինգում Վախթանգ Դարչինյանն իր առաջին մենամարտն անցկացրել է 2000 թ. մարտի 11-ին Սիդնեյում: 6 ռաունդանոց մենամարտում նա հաղթել է Սանդե Կիզիսոյին:

IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի հաջորդ պաշտպանումը Դարչինյանը պետք է անցկացնի մոտակա 3 ամիսներին: Նրա մրցակիցը կլինի Դեմյեն Կելին:

Խմբային մրցաշարի մասնակիցների կազմը հայտնի է

Չեմպիոնների լիգայի պատմության մեջ առաջին անգամ խմբային մրցաշարի մասնակիցների թվում չեն լինի նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թիմերը: Նախկինում խմբային մրցաշարում հանդես են եկել Կիեւի «Դինամոն» ու Դոնեցկի «Շախտյորը», Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ն, «Սպարտակն» ու «Լոկոմոտիվը»:

Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետությունների թիմերից վերջինը չեմպիոնների լիգայի մրցաշարից դուրս մնաց Ուկրաինայի չեմպիոն Դոնեցկի «Շախտյորը»: «Ինտերի» հետ առաջին խաղում սեփական հարկի տակ «Շախտյորը» զիջել էր 0-2 հաշվով, ուստի հաջորդ փուլ մտնելու թիմի հնարավորությունը չնչին էր: Միլանում արդեն 12-րդ րոպեին Ռեկոբան դաշտի տերերին առաջ մղեց՝ երկու խաղերի ընդհանուր հաշիվը դարձնելով 3-0: Ուկրաինացի ֆուտբոլիստներին հաջողվեց միայն հավասարեցնել հաշիվը: Աչքի ընկավ Էլանոն:

Խմբային մրցաշարի ուղեգիր նվաճեց Հոլանդիայի «Այաքսը», որի կազմում հայտավորված է «Փյունիկի» նախկին հարձակվող Էդգար Մանուչարյանը: Սակայն առայժմ «Այաքսի» մարզիչները չեն վստահում երիտասարդ ֆուտբոլիստին, որի պատճառով Մանուչարյանը դեռեւս թիմի կազմում պաշտոնական ոչ մի խաղի չի մասնակցել: «Այաքսն» Ամստերդամում հյուրընկալել էր դանիական «Բրոնդբյուին», որի հետ առաջին հանդիպումն ավարտել էր ոչ-ոքի (2-2): Հանդիպումն անհաջող դասավորվեց «Այաքսի» համար: 44-րդ րոպեին էլմանդերն առաջ մղեց դանիացիներին: Սակայն հոլանդացիներին հաջողվեց ընդմիջումից հետո բեկում մտցնել մրցակցությունում եւ շահել խաղը: Նախ 50-րդ րոպեին Բաբելը վերականգնեց հավասարակշռությունը, ապա խաղավերջում երկու անգամ դիպուկությամբ աչքի ընկավ Սնեյդերը:

Համառ պայքարում խմբային մրցաշարի ուղեգիր նվաճեց բելգիական «Բրյուգեն»: Առաջին խաղում «Բրյուգեն» մրցակցի դաշտում 0-1 հաշվով զիջել էր «Վոլերենգային»: Սեփական հարկի տակ բելգիացիները հաղթեցին նույնպիսի հաշվով, իսկ ուղեգիր հարցը վճռվեց հեռախաղա 11 մ հարվածներով, որում դիպուկ գտնվեց «Բրյուգեն»:

«Վերդերը» համոզիչ ռեւանշի հասավ (3-0) առաջին խաղում «Բազելից» կրած պարտության դիմաց (1-2): «Մանչեսթր յունայթեդի» ֆուտբոլիստները մրցակցի դաշտում էլ «Դեբրեցենին» հաղթեցին նույնպիսի հաշվով (3-0), ինչպիսին գրանցվել էր երկու շաբաթ առաջ Մանչեսթրում:

«Գլազգո ռեյնջերսի» ֆուտբոլիստները դեռեւս առաջին խաղում հյուրընկալվելիս հաղթելով «Անորտոսիին» (2-1), հաջորդ փուլ դուրս գալու լուրջ հայտ էին ներկայացրել: Սեփական հարկի տակ էլ նրանք ձեռքից բաց չթողեցին հաղթանակը (2-0): «Վիլյառեալն» էլ կրկին հաղթեց «Էվերտոնին» (2-1) ու մտավ հաջորդ փուլ: Կրկնակի հաղթանակ տարավ նաեւ «Անդերլեխտը» «Սլավիայի» նկատմամբ (2-0):

Այսպիսով, որոշվեցին այն 32 ուժեղագույն թիմերը, որոնք գլխավոր մրցանակի համար պայքարը կշարունակեն խմբային մրցաշարում: Երեկ Մոնակոյում կայացած վիճակահանությամբ այդ թիմերը բաժանվեցին 8 խմբի: Ահա խմբերի կազմը.

«A» խումբ. «Բավարիա», «Յուվենտուս», «Բրյուգե», «Ռաֆիդ»

«B» խումբ. «Արսենալ», «Այաքս», «Սպարտա», «Թուն»

«C» խումբ. ««Բարսելոն», «Պանաթինայիկոս», «Վերդեր», «Ուտինեզե»

«D» խումբ. «Մանչեսթր յունայթեդ», «Վիլյառեալ», «Լիլ», «Բենֆիկա»

«E» խումբ. «Միլան», «Էյնդհովեն», «Շալկե-04», «Ֆեներբահչե»

«F» խումբ. «Ռեալ», «Լիոն», «Օլիմպիակոս», «Ռոսենբորգ»

«H» խումբ. «Ինտեր», «Պորտո», «Գլազգո ռեյնջերս», «Արսենալ»

«G» խումբ. «Լիվերպուլ», «Չելսի», «Անդերլեխտ», «Բեսիս»

Մոնակոյում կայացավ նաեւ անցյալ տարվա չեմպիոնների լիգայի մրցաշարի արդյունքներով լավագույնը ճանաչված ֆուտբոլիստների պարգեւատրման հանդիսավոր արարողությունը: Մրցաշարի լավագույն դարպասապահ է ճանաչվել Լոնդոնի «Չելսիի» դարպասապահ Պետր Չեխը: Նրա թիմակից Ջոն Թերին ճանաչվել է լավագույն պաշտպան: «Միլանի» բրազիլացի ֆուտբոլիստ Կակային հանձնվել է լավագույն կիսապաշտպանի համար սահմանված մրցանակը: Իսկ «Բարսելոնի» բրազիլացի ֆուտբոլիստ Ռոնալդինյոն արժանացել է լավագույն հարձակվողի մրցանակին: Չեմպիոնների լիգայի ամենաարժեքավոր ֆուտբոլիստ է ճանաչվել «Լիվերպուլի» ավագ Սթիվեն Ջերարդը:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Ծանուցում

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երեւան քաղաքի Արաբկիրի թաղամասային (պատվիրատու) ԵԱԹ-Գ/Հ-ԱՇՁԲ-16 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **Արաբկիրի թաղամասային փողոցների ասֆալտապատման եւ բարեկարգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1.500 (հինգ հարյուր) ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդբինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ի Արաբկիրի մ/ճ 247120002958 հ/հ «Այաստան» ՍՊԸ-ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից մինչեւ 8-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 14:00-ն դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք. Երեւան, Զարյան 27, 417 սենյակ, հեռ.՝ 23-19-11, Ա. Հովհաննիսյանին:

Հրավերն անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա:

Հայտերը պետք է ներկայացվեն մինչեւ դրանց բացման պահը՝ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից 10-րդ աշխատանքային օրվա ժամը 14:00:

ԱՐԱԲԿԻՐԻ ԹԱՂԱՊԵՏԱՐԱՆ

FAR
ՀԱՅ ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՖՈՆԴ

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԱՊԱԳԱ ԱՌԱՋԻՆ ԿՈՒՐՍԵՑԻՆԵՐԻ

Ամերիկայի Հայ օգնության ֆոնդը (ՀՕՖ) «Մաթեւոսյան կրթավճար» ծրագրի շրջանակներում պետական բուհերի (ԵՊՀ, ԵՊՏԻ, ՀՊՃՀ) այս տարվա դիմորդների համար, ովքեր անցել են 1-ին կուրս, հայտարարում է մրցույթ, որի արդյունքում 10 հաղթողների ուսման վարձը՝ լրիվ տեղողությամբ, լիովին կվճարվի ՀՕՖ-ի կողմից:

Մրցույթին կարող են մասնակցել այն դիմորդները, որոնք՝

ա) ունեցել են բարձր առաջադիմություն դպրոցում, ավարտական քննությունները հանձնել են գերազանց, իսկ ընդունելության քննությունները՝ բարձր գնահատականներով, սակայն մրցույթով դուրս են մնացել անվճար ուսուցման ցուցակներից եւ ընդունվել են վճարովի ուսուցման բաժիններ,

բ) պետական բուհերի դիմորդներ են՝ **տնտեսագիտություն, կիրառական մաթեմատիկա, կոմպյուտերային համակարգեր եւ ինֆորմատիկա, իրավագիտություն, միջազգային հարաբերություններ, բանասիրություն, լրագրություն** մասնագիտությունների գծով,

գ) սոցիալապես կարիքավոր ընտանիքներից են,

դ) պարտավորվում են ուսման ավարտից հետո նվազագույնը 5 (կամ իրենց ուսման տարիների չափով) տարի աշխատել Հայաստանի Հանրապետությունում կամ Արցախում:

Վերջին կետի վերաբերյալ ՀՕՖ-ի եւ ուսանողի միջեւ կնքվում է պայմանագիր, որի խախտման դեպքում տվյալ ուսանողը կամ նրա ընտանիքը պետք է փոխհատուցեն ուսման հետ առնչվող ՀՕՖ-ի կատարած ծախսերը՝ հավելավճարով:

Ուշադրությունն.

Ուսման ընթացքում ուսանողի առաջադիմության անկման կամ նրա ընտանիքի սոցիալական վիճակի բարելավման դեպքերում ՀՕՖ-ը կդադարեցնի ուսման վարձի վճարումը: Մրցույթին մասնակցել ցանկացող դիմորդները, որոնց տվյալները համապատասխանում են վերոհիշյալ պայմաններին, կարող են ներկայանալ ՀՕՖ-ի Հայաստանի մասնաճյուղի գրասենյակ եւ լրացնել համապատասխան դիմումի ձեւը: Դիմումին կից պետք է ներկայացնել անձնագիր (պատճեն), միջնակարգ կրթության վկայական (պատճեն), ընդունելության քննությունների քննաթերթիկ, համապատասխան տեղեկանք վճարովի ուսուցմամբ ուսանող դառնալու վերաբերյալ, ընտանիքի սոցիալական անձնագիր (պատճեն): Անհրաժեշտության դեպքում կարող են պահանջվել նաեւ տեղեկանքներ բնակության վայրից, համայնքի սոցիալական ծառայությունից եւ այլն:

Դիմումները ընդունվում են 2005 թ. օգոստոսի 27-ից 31-ը ներառյալ: Սույն մրցույթի արդյունքները կամփոփվեն սեպտեմբերի 10 -ին: Խնդրում ենք չզանգել եւ անձամբ ներկայացնել անհրաժեշտ բոլոր փաստաթղթերը:

Հասցեն՝ ԵՐԵՎԱՆ, ԽՈՐԵՆԱՑԻ 22

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) ՊԳԳ - ԳՀԱՇՁԲ - 05/ 61 ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ **ՀՀ բնապահպանության նախարարության կարիքների համար ՀՀ Տավուշի մարզի լճված հանքավայրերի պաշարների գույքագրման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով:** Հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 1300.0 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդբինինվեստբանկ» ՓԲԸ Հ/Հ 247010010343 «Կոմունալնախագիծ» ՓԲԸ -ին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, Գ. Մարկոսյանին:

Հրավերը անձին տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 15:00:

The Eurasia Foundation Representative Office in Armenia

VACANCY ANNOUNCEMENT

The Eurasia Foundation Representative Office in Armenia announces FOUR job openings:

A. **Program Officer, Media and Anti-Corruption Programs**
B. **Program Officer, Cross-border Trade and Philanthropy Programs**
C. **Program Officer, Community Organizations and Youth Programs**
D. **Program Officer, Local Governance and Partnership Programs**

PURPOSE OF JOB: To support the effective implementation of Eurasia Foundation Programs in Armenia by designing and managing operational programs and leading grant-making efforts of the Eurasia Foundation in the assigned specific program areas. A detailed job description can be found www.eurasia.am

REQUIRED QUALIFICATIONS: Higher education, preferable with a degree in program related areas; minimum 5 years of professional experience, preferably in NGO sector and/or management; knowledge of project design and management methods and tools; knowledge of the issues and challenges of the NGO sector in Armenia; demonstrated experience in developing program strategies and implementing them; fluency in English, Armenian and Russian; high computer literacy.

SKILLS: Excellent program design and management skills; outstanding proposal writing skills; exceptional written and oral communication skills; strong organizational and time management skills.

TO APPLY: applicants should submit a cover letter and resume in English by September 10, 2005 to Country Director, The Eurasia Foundation, 4 Demirchyan Street, Yerevan 375019, Republic of Armenia Tel/fax: 56.54.78, 58.60.59, 58.61.59 E-mail: ***cv@eurasia.am.***

Please specify in the cover letter the position which is applied for. Only selected candidates will be contacted for an interview.

FINCA
Small Loans-Big Changes

"ՖԻՆՔԱ" բարեգործական հիմնադրամը հայտարարում է մրցույթ ներքին աուդիտորի պաշտոնի համար

Պահանջներն են

- *բարձրագույն տնտեսագիտական կրթություն*
- *ցանկալի է մինչեւ 3 տարվա փորձ ֆինանսական կամ բանկային ոլորտում*
- *թիմային եւ անկախ աշխատելու ունակություն*
- *հաշվետվություններ ներկայացնելու իմացություն*
- *համակարգչային ծրագրերի (Word, Excel) իմացություն*
- *ռուսերեն եւ անգլերեն լեզուների իմացություն*

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 584863, 545531
Մեր հասցեն՝ ք.Երեւան, Ագաթանգեղոսի փ. 2ա
(«Սպարտակ» մարզակումբի հարեւանությամբ)
Դիմումների ներկայացման վերջին ժամկետը՝ օգոստոսի 31-ը

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ՀՀ բնապահպանության նախարարության ՀՀ ջրային տնտեսության կառավարման գործակալության կողմից ՀՀ ջրային օրենսգրքի եւ ՀՀ կառավարության 07.03.03 թ. N 217-Ն եւ N 218-Ն որոշումների պահանջների համաձայն մեկնարկում է **ՀՀ Տավուշի մարզի Կողք համայնքին Կողք գետից** ոռոգման նպատակով 70 լ/վրկ ջրառի ջրօգտագործման թույլտվության նախագիծը:

Բոլոր շահագրգիռ անձինք, ովքեր կցանկանան ծանոթանալ փաստաթղթի նախագծի նախնական տարբերակին, կարող են աշխատանքային օրերին ժամը 17-18-ը դիմել ՀՀ ջրային տնտեսության կառավարման գործակալություն (հասցեն՝ կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ):

Հասարակայնության կողմից փաստաթղթի նախնական տարբերակի լսումը տեղի կունենա 2005 թ. օգոստոսի 31-ին, ժամը 16.00-ին կառավարական 3-րդ տուն, 5-րդ հարկ, 541 սենյակ:

ՀՀ ՋՐԱՅԻՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 26.08.2005թ. ժ.9.00 ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները.

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	478.03	473.20	482.80
EUR	1	ԵՎՐՈ	586.64	583.30	590.20
RUR	1	Ռուս. ռուբլի	16.80	15.80	17.80

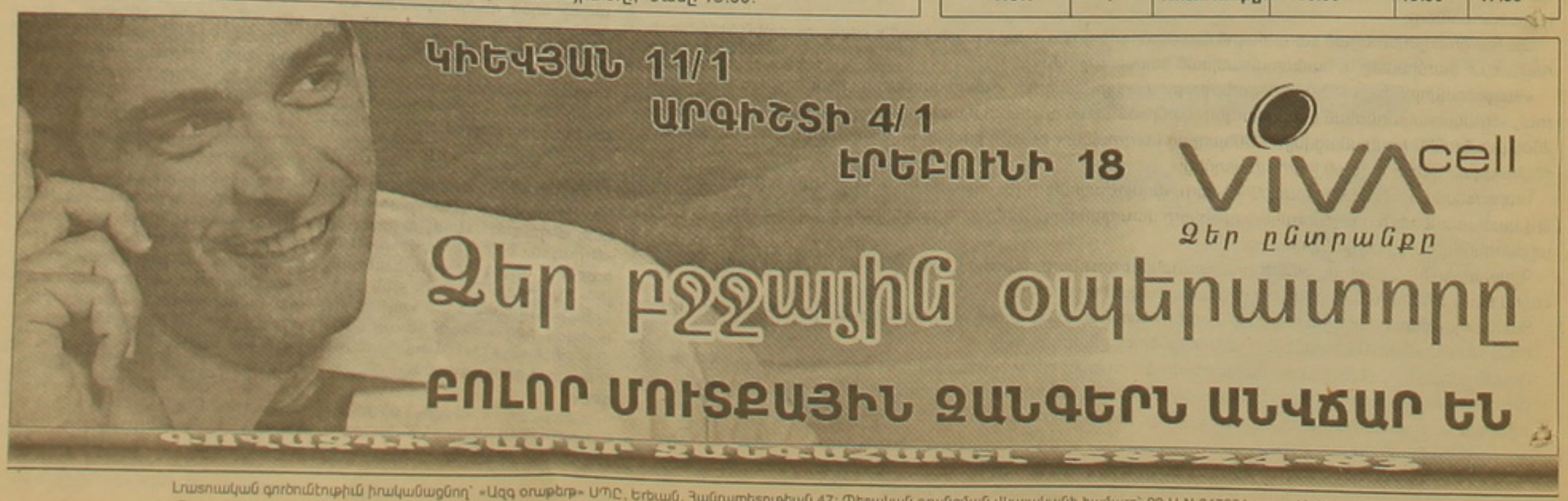

Լուսանկարը գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիսեան: Տիրաժ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 25.08.2005, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Գինդ» տպագրատանը: